

Pedagogisch beleid Kinderopvang Jip & Janneke

Inleiding

Met het opstellen, regelmatig evalueren en bijstellen van een pedagogisch beleid willen wij voor Kinderopvang Jip & Janneke een eenduidige, continue opvoedkundige kwaliteit ontwikkelen en bewaken.

Een pedagogisch beleidsplan is een voortdurend proces van vernieuwing.

Een pedagogisch beleidsplan heeft een aantal belangrijke voordelen:

- Het is voor de ouders duidelijk waar de instelling voor staat.
- Het biedt de pedagogisch medewerkers houvast in het werken met kinderen.
- Het levert een goed pedagogisch klimaat op voor de kinderen.

Wij streven ernaar dat de opvang een verrijking zal geven aan de wereld van het kind en dat hierdoor de ouders in staat zijn met een gerust gevoel andere maatschappelijke taken op zich te nemen.

Hierbij wordt het kind op positieve wijze ondersteund in zijn/haar ontwikkeling onder deskundige begeleiding, zoveel mogelijk in samenspraak met de ouders.

Even zo belangrijk vinden wij het aanbrengen van structuur in de dagindeling en duidelijk zijn in ons handelen naar de kinderen toe. Een goede relatie tussen pedagogisch medewerker en ouders is ook van essentieel belang.

Regelmatige overdracht van informatie tussen ouders en pedagogisch medewerkers is onderdeel van de dagelijkse opvang.

Bij ons staat het belang van het kind voorop. Wij zorgen ervoor dat de kinderen zich prettig voelen bij Kinderopvang Jip & Janneke.

In het pedagogisch beleidsplan zijn de eisen en normen die momenteel van toepassing zijn voor de kinderopvang beschreven:

- *De pedagogische basisdoelen*
- *De leidster-kind-ratio*
- *Het vier-ogen-principe*
- *De meldcode en de meldplicht*
- *De achterwacht-regeling*
- *De 3-uurs-regeling*
- *De mentor als contactpersoon voor kind en ouder*
- *De Pedagogisch coach ter ondersteuning van de pedagogisch medewerkers*
- *Het wenbeleid*
- *De voorbereiding op de basisschool, vroeg-voorschoolse-educatie ondersteund door het VVE-project Uk en Puk voor de kinderopvang.*
- *Het open-deuren beleid*
- *Het beleid bijzondere kinderen; kinderen kunnen gedurende de opvangjaren of reeds bij plaatsing worden aangemerkt als "bijzonder" waarbij wij de nadruk leggen op de behoefte aan bijzondere zorg, voor zover dit binnen de kinderopvang toegestaan is. Naast het "passende onderwijs" is hierbij sprake van "passende kinderopvang".*
- *Opvang in de stamgroep (kinderdagverblijf) en de basisgroep (buitenschoolse opvang) en de regels omtrent verplaatsing naar een andere stamgroep/basisgroep.*

Pedagogische basisdoelen

De Wet Kinderopvang noemt vier opvoedingsdoelen, die hiervoor de rode draad vormen. Deze vormen samen 'het pedagogisch kader'.

- *Basisdoel 1: De medewerker biedt emotionele en fysieke veiligheid aan het kind*
- *Basisdoel 2: Het ontwikkelen van "persoonlijke competentie"*
- *Basisdoel 3: Het ontwikkelen van "sociale competentie"*
- *Basisdoel 4: De kans geven om waarden en normen eigen te maken*

Emotionele en fysieke veiligheid

Een kind dat zich veilig voelt, durft en kan zich ontwikkelen.

Emotionele veiligheid gaat over vertrouwen tussen medewerker, ouder en kind. Dit proces heeft continue aandacht nodig. Als pedagogisch medewerker neem je tijdelijk de zorg over van ouders. Een kind moet zich dan ook veilig en gehecht voelen binnen de opvang. Het kind heeft met andere woorden liefde, genegenheid en warmte nodig om te kunnen exploreren. Het bieden van ritme en structuur geeft het kind een gevoel van veiligheid. Zij moeten weten waar zij aan toe zijn en wat er van hen verwacht wordt gedurende de dag. De fysieke veiligheid gaat over het lichamelijk aspect en de omgeving waarin het kind zich bevindt. Een vertrouwde omgeving met uitdagende, maar veilige spelmaterialen en activiteiten. Vaste rituelen zijn hiervan onderdeel. Daarnaast bieden de pedagogisch medewerkers begrijpelijke regels en omgangsnormen waar kinderen aan kunnen voldoen. *Heeft het kind het vandaag naar zijn/haar zin is hierbij de juiste vraag.*

Persoonlijke competentie

Een kind moet uitgroeien tot een volwassene die zelfvertrouwen heeft, zelfredzaam is en flexibel kan omgaan met verschillende situaties. Om dit te bewerkstelligen is het goed om kinderen te stimuleren in de verschillende ontwikkelingsgebieden.

Het aanbieden van een gevarieerd spel- en activiteiten aanbod ondersteunt dit doel. Kinderen hebben allen een eigen manier van leren en ontdekken. In een [rijke leeromgeving](#) krijgt ieder kind de kans om zijn persoonlijke kennis en vaardigheden te ontwikkelen.

Voorbeelden van persoonlijke competenties zijn: zelf een broodje smeren, zelfstandig aan- en uitkleden en speelgoed op oog en grijphoogte.

Heeft het kind vandaag iets geleerd wat betekenisvol voor hem/haar is, is hierbij de juiste vraag.

Sociale competentie

Bij de sociale competenties gaat het om het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Het kunnen verwoorden van gevoelens, gedachten en situaties, het helpen van anderen, het samenwerken met andere kinderen en volwassenen, het oplossen van conflicten (of voorkomen). Het beheersen van een breed scala aan sociale vaardigheden is essentieel in het verdere leven.

In de praktijk kan dit betekenen dat een ouder kindje helpt bij het uittrekken van de schoenen van een jonger kind. Het samen opruimen en het principe van samen spelen en delen oefenen. Hierbij is het goed om als pedagogisch medewerker ondersteuning te bieden, maar zeker ook ruimte te bieden om kinderen zelfstandig tot iets te laten komen. Dit kan gaan om het oplossen van en conflict, maar ook het hulp durven vragen. *Heeft het kind vandaag met iemand gespeeld of bewust contact gezocht, is hierbij de juiste vraag.*

Normen & waarden

Binnen een samenleving hebben wij regels en wetten nodig. In de dagelijkse omgang met kinderen probeer je spelenderwijs normen en waarden mee te geven. Normen en waarden liggen niet bij iedereen gelijk. Zij kunnen cultureel bepalend zijn. Het respect voor ieders waarden en normen proberen we aan de kinderen van jongs af aan bij te brengen.

Het uitleggen en stellen en naleven van regels is onderdeel van de begeleiding van het kind. *Heeft het kind vandaag geleerd om sociaal op respectvolle wijze met anderen om te gaan, zou hierbij de juiste vraag kunnen zijn.*

Pedagogische visie van Kinderopvang Jip & Janneke

1. Visie op emotionele veiligheid, fysieke veiligheid en gezondheid.

Een kind kan zich het best ontwikkelen in een sfeer van veiligheid en vertrouwen. Het is onze taak te zorgen voor een omgeving waarin deze veiligheid aanwezig is en waar de basis voor vertrouwen te vinden is. Een open en ontspannen sfeer in de groep maken hiervan deel uit. Evenals het werken met zo veel mogelijk vaste pedagogisch medewerkers.

Het belangrijkste is dat kinderen die het naar hun zin hebben, zich goed ontwikkelen.

Een goede relatie tussen pedagogisch medewerker en kind is van essentieel belang. Zo krijgen kinderen en pedagogisch medewerkers de kans om een band op te bouwen, het biedt duidelijkheid en continuïteit voor zowel de kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers.

Het kind moet het naar zijn/haar zin hebben en zich veilig voelen.

Eerder zagen we reeds dat de pedagogische basisdoelen hiervoor de juiste basis bieden.

De manier waarop de aandacht voor de fysieke veiligheid en gezondheid in de uitvoering van de werkzaamheden wordt vormgegeven, is de volgende:

- Door te zorgen voor **deskundig en betrouwbaar personeel** ; gescreend en beoordeeld met een verklaring omtrent gedrag, de juiste opleiding en diploma's en regelmatige bijscholing en/of deskundigheidsbevordering.
- Door te zorgen voor een juiste **leidster-kind-ratio**, waarbij het aantal leidsters op de juiste wijze is afgestemd op de leeftijd en groepsgrootte. Op deze wijze zijn er altijd voldoende leidsters/pedagogisch medewerkers aanwezig om de zorg voor de kinderen optimaal te kunnen borgen.
- Door de duidelijkheid en emotionele veiligheid van **de basisgroep/stamgroep**, waarbij het kind weet wie de vaste pedagogisch medewerker van zijn/haar groep is. Zelfs als de gehele groep de stam/basis-groepsruimte verlaat voor een activiteit of uitstapje.
- Het **wenbeleid** geeft het kind vanwege de gewenste emotionele veiligheid rustig de tijd om aan de nieuwe stamgroep of basisgroep en de pedagogisch medewerkers te "wennen", door verdeeld over verschillende opvangdagen steeds een beetje langer onderdeel uit te maken van de nieuwe groep. Natuurlijk is de leeftijd van het kind bepalend voor het tempo en het ritme in het dagprogramma. In overleg met de ouders/verzorgers worden de wendagen afgesproken.
- De voorbereiding op de basisschool vindt bij het kinderdagverblijf plaats vanaf de derde verjaardag van het kind, doch het kind wordt al op jongere leeftijd bekend gemaakt met Puk, de pop die een belangrijk onderdeel vormt van ons **VVE-project** (vroeg-voorschoolse-educatie).

Puk beleeft volgens thematische richtlijnen avonturen die de basisvaardigheden die benodigd zijn voor de overgang van het kinderdagverblijf naar de basisschool helpen oefenen en eigen maken. De kinderen leren zo op een leuke en uitdagende wijze "spelenderwijs" hetgeen er nodig is om bij de vierde verjaardag de overstap te kunnen maken naar de basisschool. Waar nodig kan een eventuele achterstand worden opgemerkt en bijgestuurd.

- Het **open-deuren beleid**, waarbij de deuren van de naastgelegen groep daadwerkelijk open staan, geeft de kinderen beperkte en beveiligde uitdaging tot het betreden van de andere ruimte en de omgang met andere kinderen en medewerkers dan die van de "eigen" groep. Natuurlijk altijd maar voor een beperkte tijd van de dag, meestal tijdens de momenten van het "vrij-spelen".
- Door te zorgen voor een juiste opvolging van het **4-ogen-principe** waarbij een medewerker op de groep gedurende de gehele dag kan worden gezien of gehoord door een andere medewerker of leidinggevende tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden op de groep, met de kinderen.

Vanaf 1 juli 2013 is het vier-ogen-principe verplicht in de kinderopvang. Dit houdt in dat er altijd een andere volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met de beroepskracht. Het vier-ogen-principe is bedoeld om de veiligheid in de kinderopvang te vergroten. Het wordt vooral vorm gegeven door de transparantie van ruimtes en voldoende aanwezigheid van beroepskrachten. Voldoende zicht op de werkzaamheden op de groep en sociale controle zijn daarbij belangrijk. Voor de medewerkers betekent het tevens een zich bewust zijn van het zichtbaar moeten zijn tijdens het pedagogisch handelen op de groep.

De verschillende ruimtes bij kinderopvang Jip & Janneke hebben elk een specifieke ligging in een van de panden, bijvoorbeeld boven of beneden of voorin bij de voordeur of achterin bij de deur naar de buitenruimte, etc.

Daarnaast is het afhankelijk van de bezetting en/of de drukte van de dag of er samengevoegd wordt gewerkt ja of nee.

Al deze punten hebben invloed op de borging van het 4-ogen-principe per dag.

Afspraken die elke dag hetzelfde zijn, zijn de volgende:

- De groepsruimtes zijn van buitenaf in te zien. Alle toegangsdeuren hebben een raam waardoor in de groep kan worden gekeken.
- De verschoonruimtes en toiletruimtes voor de kinderen zijn zichtbaar en/of benaderbaar voor meerdere medewerkers.
- De medewerkers van de groepen kunnen elkaar zien en/of elkaar benaderen en horen.
- Gedurende de gehele dag hebben de leidinggevenden en de medewerkers van de administratie zicht op en toegang tot de groepen.
- Voor de slaapkamers zijn babyfoons en camera's beschikbaar, ter controle van de kinderen en de medewerkers wanneer er iemand in de slaapkamer verblijft.
- Gedurende de tijd van 07.00 uur tot 09.30 uur en 17.30 uur tot 19.00 uur zijn er tevens brengende en halende ouders in het pand aanwezig die de medewerkers kunnen zien en horen.
- Als aanvulling op het principe kan er tevens gebruik gemaakt van babyfoons wanneer medewerkers tijdelijk alleen op een groep staan, zodat de

verschillende medewerkers in het pand aanwezig, elkaar kunnen horen ter controle.

- Tijdens de pauzes zijn medewerkers zo kort mogelijk alleen op de groep en in deze tijd houden andere medewerkers en de leidinggevenden toezicht.
 - Ook tijdens het buiten spelen zorgen we voor voldoende toezicht en zicht op elkaar.
- Door te zorgen voor een juist en vakkundig gebruik van de **“meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”**, daar waar vermoedens ontstaan van het niet welbevinden van een kind. Hiervoor kunnen verschillende oorzaken bestaan, zowel binnen als buiten de organisatie. Vanuit de signalen en de bespreking hiervan zal indien nodig een plan van aanpak worden opgesteld. Ook zal indien nodig de meldplicht worden gevolgd en zal de situatie worden besproken met de inspecteur als vertrouwenspersoon, of zal er contact worden opgenomen met veilig thuis.
- Door te zorgen voor een goede ondersteuning bij calamiteiten, door middel van: **de achterwacht-regeling**; waarbij altijd een andere volwassene in de nabije omgeving aanwezig is, die in geval van nood de pedagogisch medewerker kan bijstaan en daarvoor binnen een paar minuten aanwezig kan zijn op de betreffende locatie (slechts van toepassing voor de BSO-locatie in Poortugaal, waar twee naast elkaar gelegen panden zijn)
- **Door het toepassen van de 3 uren regeling voor het kinderdagverblijf.**
Met de invoering van de wet IKK (Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang), is per januari 2018 de 3 urenregeling aangepast.
Per dag mag er maximaal drie uur afgeweken worden van de vereiste BKR(Beroepskracht Kind Ratio), uitgaande van een opvangtijd van 10 uur of meer. Dit mag echter volgens de wet niet tussen 09.30 uur en 12.30 uur en tussen 15.00 uur en 16.30 uur.
De roostertijden van de medewerkers dienen hierop te worden ingericht.
De medewerkers van het kinderdagverblijf werken bij kinderopvang Jip & Janneke om die reden 9 werkuren per dag (exclusief de pauze).
Medewerkers hebben per dag slechts 30 minuten pauze. Gedurende deze tijd zijn er nooit minder dan de helft van het benodigde aantal pedagogisch medewerkers in het pand en op de groepen aanwezig.
Omdat de situatie per werkdag van de week verschillend is, doch elke week hetzelfde patroon kent, leggen we hier nader uit hoe deze regeling wordt toegepast voor beide kinderdagverblijven (KDV), locatie Poortugaal en Rhooon-Portland.

We zijn geopend van 07.00 uur tot 19.00 uur.

Tijdens de eerste anderhalf uur van de opvang, tussen 07.00 uur en 08.30 uur wordt niet afgeweken van de BKR. De meeste ouders echter hebben gekozen voor een 10-uurs-contract met slechts opvangmogelijkheden tussen 08.00 uur tot 18.00 uur
De tijden waarop daarna wél wordt afgeweken van de BKR is afhankelijk van het kind aantal, de leeftijd van de kinderen en het daarbij benodigde aantal medewerkers werkzaam op de groep.

Tussen de middag tussen 13.00 uur en 14.30 uur houden de medewerkers

beurtelings een half uur pauze en is er afhankelijk van het aantal medewerkers per dag voor de groep een afwijking, van één of anderhalf.

Ook is er tussen 17.00 uur en 18.00 uur een afwijking van de BKR van een half of heel uur terwijl de kinderen worden opgehaald, afhankelijk van het kind aantal, de leeftijd van de kinderen en het aantal medewerkers per dag.

Tijdens het laatste openingsuur van 18.00 uur tot 19.00 uur wordt er niet afgeweken van de BKR.

Het kind aantal kan per dag wisselen door ruildagen en/of extra afgenomen opvang, ziekte en/of afwezigheid van kinderen. Het maximale kind aantal wordt echter niet overschreden en het rooster wordt waar nodig aangepast.

In onderstaande schema's wordt de situatie specifiek weergegeven.

Wij hebben ervoor gekozen de schema's per benodigd aantal medewerkers per dag weer te geven, zodat er altijd een juiste situatie beschreven is.

De schema's geven de tijden van afwijking weer, tijdens de overige uren wordt er niet afgeweken van de BKR.

Afwijking BKR KDV groep met 3 medewerkers per dag	Ma/di/wo/do/vr
08.30 uur - 09.30 uur	1.0 uur
13.00 uur - 14.30 uur	1,5 uur
17.30 uur - 18.00 uur	0.5 uur
totaal	3.0 uur

Afwijking BKR KDV groep met 2 medewerkers per dag	Ma/di/wo/do/vr
08.30 uur - 09.30 uur	1.0 uur
13.00 uur - 14.00 uur	1.0 uur
16.30 uur - 17.30 uur	1.0 uur
totaal	3 uur

Afwijking BKR KDV groep met 1 medewerker per dag	Wo/vr of vakantiedag
13.00 uur - 13.30 uur	0.5 uur
16.30 uur - 18.30 uur	2.0 uur
totaal	2.5 uur

Door het toepassen van de 3 uren regeling voor de buitenschoolse opvang.

Bij de buitenschoolse opvang is er voor zowel de locatie Poortugaal als Rhooon-Portland slechts sprake van een opvangtijd van 10 uur of meer in vakanties en tijdens studiedagen. De openingstijden zijn dan van 07.00 uur tot 19.00 uur.

In dit schema staan de afwijkende uren weergegeven.

Tijdens de overige uren wordt er niet afgeweken.

Afwijking BKR BSO vakantiedagen/studiedagen	
8.00 uur - 9.00 uur	1 uur
13.00 uur - 14.00 uur	1 uur
16.30 uur - 17.30 uur	1 uur
totaal	3 uur

De locatie Poortugaal kent echter een uitzondering voor de normale schooldagen en heeft een afwijking van de BKR op maandag, dinsdag en donderdag van 0.5 uur tussen 15.30 uur en 16.00 uur. De kinderen worden dan door een aantal medewerkers uit school gehaald en ontvangen in het pand door 1 of 2 medewerkers die achter blijven.

! De toepassing van de 3 uren regeling dient voor zowel het kinderdagverblijf als de buitenschoolse opvang regelmatig (in ieder geval ieder kalenderjaar) te worden geëvalueerd en indien nodig te worden bijgesteld.

- Door voortdurende en jaarlijkse **kwaliteitscontroles** uit te voeren, zoals bijvoorbeeld de legionellapreventie, de koelkasttemperatuurcontroles, de jaarlijkse risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid, etc. Door middel van uitgebreide vragenlijsten wordt hierbij beoordeeld of bij zowel de binnen- als buitenruimtes van de organisatie veilig kan worden gewerkt. Eventuele aandachtspunten worden verwerkt in een actielijst en indien mogelijk direct opgelost.

De manier waarop de zorg voor de emotionele veiligheid in de uitvoering van de werkzaamheden wordt vormgegeven, vanuit de beroepshouding van de medewerker is de volgende:

- Door ieder kind **in zijn/haar waarde te laten**. Ieder kind aanvaarden zoals het is en serieus te nemen. De kinderen als volwaardig te benaderen en hen als kind te respecteren. Elk kind is uniek, ongeacht uit welke gezinssituatie of cultuur het kind afkomstig is en dient als dusdanig gerespecteerd te worden. Hetzelfde geldt voor kinderen met, soms tijdelijk, niet gewenst gedrag.
- Door ieder kind zich **in zijn/haar eigen tempo laten ontwikkelen**. Ieder kind ruimte te geven om tot volle ontplooiing te komen en zijn/haar eigen niveau te bereiken/doorlopen.
- Door ieder kind **waarden en normen bij te brengen** voor wat betreft het gedrag naar anderen toe. De kinderen te leren respect te hebben voor zowel zichzelf als anderen.
- Door **consequent te zijn in ons handelen**. Alle pedagogisch medewerkers van een groep hanteren dezelfde werkwijze en regels. Dit wordt gewaarborgd door middel van regelmatig groepsoverleg en kind-besprekingen.
- Door te **observeren en te signaleren en indien nodig door te verwijzen** naar andere instanties voor eventuele hulpverlening.
- Het jaarlijkse observatieverslag dat bij het kinderdagverblijf wordt gemaakt, door **de mentor van het kind** als vaste medewerker van de groep, om alle ontwikkelingsgebieden en het welbevinden van het kind te volgen en weer te geven, wordt ter bespreking aan de ouders aangeboden. De mentor is ook de vaste contactpersoon voor de ouders van het betreffende kind over deze aandachtsgebieden.
Wanneer er zorgen zijn rondom één van de ontwikkelingsgebieden óf over het gedrag van het kind, dan zal een aanvullend gesprek nodig zijn.
- Wanneer dit het geval is wordt de **pedagogisch coach**, die vanuit een pedagogisch gerichte opleiding en ervaring de medewerkers ondersteunt, op de hoogte gebracht en denkt mee aan een plan van aanpak en/of de voorbereiding van het gesprek en zal indien gewenst aanwezig zijn bij het gesprek.
- Medewerkers worden tijdens het **inwerktraject** als vaste medewerker op een groep hiertoe "opgeleid" en leren het formulier in te vullen en op te volgen.
- Bij de buitenschoolse opvang wordt het **observatieverslag** alleen op verzoek van de ouders ingevuld en besproken, doch ook daar zullen zorgen worden gedeeld met de ouders en wordt er indien nodig een plan van aanpak begeleid en opgesteld.

- Door te luisteren en te kijken naar ieder kind; **wat zijn zijn/haar behoeften?** De kinderen zoveel mogelijk de **ruimte te geven** die zij nodig hebben om zich te ontwikkelen.
- Door het begeleiden van kinderen met **bijzondere zorg**, passend binnen de reguliere kinderopvang. Enerzijds kan bij inschrijving en plaatsing al duidelijk zijn dat een kind bijzondere zorg nodig heeft, anderzijds kan het voorkomen dat er bij een kind gedurende de plaatsing een ontwikkelingsprobleem of gedragsprobleem wordt gediagnostiseerd. In beide gevallen wordt in overleg met de ouders bekeken wat er binnen de kinderopvang mogelijk is in de zorg voor het **"bijzondere kind"**.
- Door ieder kind **zelfstandigheid** bij te brengen en de **zelfredzaamheid** te verhogen.
- De kinderen **structuur en regelmaat in de dagindeling** te bieden
- Dagelijks is er minimaal **één van de vaste beroepskrachten** werkzaam in de stamgroep/basisgroep van het kind; ook wanneer de groep tijdelijk in een andere groepsruimte verblijft.
- De kinderen **in groepsverband samen te brengen** met leeftijdgenootjes en te stimuleren deel te nemen aan gezamenlijke activiteiten, bijvoorbeeld tijdens het vieren van de jaarlijkse feesten, zoals het zomerfeest, sint, kerst, etc.
- Door het bieden van **optimale zorg** aan de kinderen door middel van een veilige omgeving, een gezond klimaat, gezonde voeding en het afwisselen van rust en activiteiten. Op het kinderdagverblijf is er voldoende ruimte om uit te rusten; baby's houden hun eigen slaapritme van thuis en de peuters kunnen indien gewenst tussen de middag enkele uren slapen. Bij de buitenschoolse opvang is er een goede balans tussen rustmomenten en spelactiviteiten.
- Door bij de BSO de kinderen onder te brengen in een zogenaamde **"basisgroep"**, met extra aandacht en zorg van één pedagogisch medewerker als mentor voor een aantal van de onder haar zorg vallende kinderen. Zij is aanspreekpunt voor zowel de andere collega's als de ouders wanneer er zich problemen voordoen, of het even minder goed gaat met het kind op sociaal en emotioneel gebied. Zij is ook degene die het kind jaarlijks volgt in ontwikkeling en welbevinden en indien gewenst, met ouders hierover een gesprek aan kan gaan.

Ondersteuning van de pedagogisch medewerkers tijdens de werkzaamheden en taken als observeren, signaleren en eventuele doorverwijzing.

De medewerkers worden bij deze taken in eerste instantie aangestuurd en ondersteund door de **leidinggevenden**.

Bij zorgen over de ontwikkeling van een kind of bij gedragsproblemen, bespreken de medewerkers deze met hun leidinggevende en de **pedagogisch coach**.

Gezamenlijk wordt een plan van aanpak opgesteld en wordt de zorg met de ouders gedeeld. Indien nodig en/of gewenst zal de pedagogisch coach de ouders doorverwijzen naar het **centrum voor Jeugd en Gezin** binnen de gemeente of samen met de ouders het **wijkteam** benaderen.

Bij een **mogelijke ontwikkelingsachterstand** kan zij ouders en kind doorverwijzen naar meer gespecialiseerde instanties.

Wanneer een kind bijvoorbeeld **logopedische ondersteuning** nodig heeft kan zij de ouders daarnaar verwijzen en vervolgens na aanmelding en opstellen behandelplan kunnen de medewerkers het kind hierbij ondersteunen door tijdens de opvang de opgegeven oefeningen met het kind te doen.

2. Visie op sociale competentie

Voor Kinderopvang Jip & Janneke is ieder kind uniek en heeft zijn/haar eigen kwaliteiten. Wij zijn van mening dat ieder kind zich wil ontwikkelen en dat altijd op zijn/haar eigen manier doet, op basis van aanleg en karakter en hiervoor ook de ruimte moet krijgen. Deze kinderen zijn namelijk de volwassenen van de toekomst die op een goede, harmonieuze manier met elkaar moeten samenleven. Daarom brengen we kinderen in groepsverband samen. Belangrijk hierbij is de interactie met leeftijdsgenootjes, het deel uitmaken van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen.

Wat doen wij om de sociale competentie te stimuleren:

- a. De **dreumesochtend** is bedoeld voor kinderen van ongeveer 1,5 tot 2 jaar oud. Zij krijgen, begeleidt door een medewerker van de groep, in een uitdagende omgeving, gedurende korte tijd een programma aangeboden in het ontdekken van peuteractiviteiten, zoals knutselen, lezen, zingen en buiten spelen.
- b. **Het Vroeg-Voorschoolse-Educatie ofwel VVE-programma:** de methode Uk en PUK is speciaal ontwikkeld voor de kinderopvang en bedoeld voor kinderen van 1,5 tot 4 jaar oud.

De kinderen krijgen in de eigen groepsruimte, onder begeleiding van de eigen vaste medewerker, een voorbereidend en stimulerend programma aangeboden. Hier wordt aandacht besteedt aan de VVE-activiteiten, zoals het in groepsverband doen van behendigheidsspelletjes, motorische ontwikkelingsgerichte knutselactiviteiten en het aanleren van basisvaardigheden.

Er wordt gewerkt via een programma met vaste thema's en ook de verhaaltjes die worden voorgelezen en de liedjes die worden gezongen passen bij het thema. Deze VVE-activiteiten dienen tevens ter ondersteuning van de taalontwikkeling en uiteindelijke voorbereiding op de basisschool en vervangen de peuterspeelzaal, waar veel kinderen die de kinderopvang bezoeken, niet naartoe gaan.

Alle werkjes die de kinderen maken worden overgedragen aan de ouders zodat zij ook thuis met hun kinderen aandacht kunnen besteden aan de verschillende thema's.
- c. Onze **visie op vrije tijd bij de BSO** is tijd die gekenmerkt wordt door het niet functioneel bezig zijn. Het bezig zijn is belangrijker dan het presteren, waar zij gedurende de schooldag vooral met het "moeten" zijn geconfronteerd, is bij de BSO's vooral het "mogen" van belang.

De kinderen bepalen voor een groot deel zelf wat ze willen doen en met wie, de sociale contacten zijn belangrijker dan het product van een activiteit.

Enkele belangrijke uitgangspunten voor deze vrijetijdsbesteding zijn:

De kinderen in de BSO bepalen zelf hoe zij hun vrije tijd willen invullen in overleg met hun de medewerker van de basisgroep.

Er zal een goede balans worden gevonden tussen spel en georganiseerde activiteiten.

Kinderen leren spelenderwijs een aantal dingen die van invloed zijn op hun sociale vaardigheden, zoals het leren omgaan met conflicten, leren delen en zich in kunnen leven in de ander.

Het creëren van een sfeer van verdraagzaamheid en wederzijds respect tussen kinderen onderling en tussen pedagogisch medewerkers en kinderen.

3. Visie op persoonlijke competentie

Het scheppen van ontwikkelingskansen doen wij door het kind voldoende speelgelegenheid in ruimte, activiteiten en speelmaterialen aan te bieden en de kinderen tijdens de ontwikkeling te stimuleren.

Enkele uitgangspunten hierbij van belang:

- Kinderen, vanaf de peuterleeftijd, helpen bij de zindelijkheidsstraining
- Kinderen helpen opgroeien tot evenwichtige mensen.
- Letten op signalen van kinderen. Wat kan en/of wil het kind graag.
- Kinderen helpen hun grenzen te ontdekken en af te bakenen.
 - Wat vind ik wel fijn en wat niet en hoe geef ik dat aan? In spel en omgang met elkaar.
 - Wat mag ik wel en wat mag ik niet? Het leren omgaan met regels.
 - Hoe zien anderen mij? Het ontwikkelen van een juist zelfbeeld.
 - De wereld wordt groter maar niet alles is te accepteren; hoe kan ik dat veilig ontdekken?
- Stimuleren van de verschillende ontwikkelingsgebieden,
- De kinderen hebben de mogelijkheid om eigen ervaringen op te doen middels spel materiaal, activiteiten aanbod en inrichting.
- De pedagogisch medewerkers besteden aandacht aan individuele leermomenten. Hierbij is taal en motorisch spel van jonge kinderen belangrijk.
- Het bieden van een gevarieerd aanbod van (spel)materialen en activiteiten
- De inrichting van de ruimtes is uitnodigend.

4. Visie op overdracht van normen en waarden

Kinderopvang Jip & Janneke probeert een bijdrage te leveren bij het opgroeien tot sociaal, zelfstandige mensen met een groot verantwoordelijkheidsgevoel.

- Wij stimuleren de kinderen tot zelfstandigheid en het leren dragen van verantwoordelijkheid.
- Ook brengen wij de kinderen normen, waarden en respect bij voor zowel zichzelf als anderen.
- De pedagogisch medewerkers geven zelf in hun spreken en handelen het goede voorbeeld.
- De pedagogisch medewerkers proberen, in overleg met de ouders, zoveel mogelijk aan te sluiten op rituelen, normen en waarden van de opvoeding thuis.
- Wij laten een kind in zijn/haar waarde en begeleiden het in zijn/haar ontwikkelingsproces. Zo worden alle kinderen gelijk behandeld en serieus genomen.
- Door het hanteren, uitleggen en naleven van regels en door consequent te handelen weten de kinderen waar zij aan toe zijn en wat zij wel/niet mogen. Afspraken, regels en omgangsvormen zijn bij de BSO regelmatig zichtbaar aanwezig op de aandachts-bordjes en worden van daaruit aan de kinderen uitgelegd.
- Bij het oplossen van conflicten gaan wij uit van belonen en corrigeren. Wij geven aan wat er wel en niet mag. Er wordt voor gedrag wat door ons wordt afgekeurd een bij de leeftijd passende straf gegeven en goed gedrag wordt beloond door middel van het geven van complimenten of een beloningssysteem (bijvoorbeeld het verkrijgen van een sticker, tijdens de zindelijkheidsfase).

- Ook hebben wij onze taak als het gaat over de seksuele ontwikkeling. Als blijkt dat kinderen hier op de een of andere manier mee bezig zijn, dan proberen wij dat te sturen in de juiste richting. Erover praten en aangeven wat hierin wel of niet is toegestaan is in het ontdekkende contact tussen kinderen onderling vooral belangrijk.

Een uiting van termen of een aanraking die wel of niet gewenst wordt; de medewerkers zullen in alle gevallen moeten zorgen voor het begeleiden in het juiste perspectief. Een vierjarige die doktertje speelt ziet dit geheel anders dan een 11-jarige die bezig is zijn eigen lichaam te ontdekken en zich daarover uitlaat ten opzichte van anderen.

Elke situatie dient dan ook op de juiste waarde te worden ingeschat alvorens het gesprek aan te gaan.

Indien nodig wordt de pedagogisch coach hierbij ter ondersteuning benaderd en worden de ouders hierbij betrokken.

5. Stamgroepen/basisgroepen

Kinderopvang Jip & Janneke werkt, zoals reeds hierboven is beschreven, met verschillende stamgroepen/basisgroepen. De stamgroep is de groep waar het kind bij het kinderdagverblijf in is geplaatst en verblijft en de basisgroep is de groep van de BSO waarbij het kind is ingedeeld.

Stamgroep en basisgroep

Kinderopvang vindt plaats in stamgroepen (kinderdagverblijven en peuterspeelzalen) en basisgroepen (buitenschoolse opvang). De grootte van een groep is afhankelijk van de leeftijdsopbouw.

Stamgroep

Stamgroepen zijn vaste groepen binnen een kinderdagverblijf met een eigen groepsruimte.

Een kind maakt in de week gebruik van hooguit twee verschillende groepsruimten.

Bij activiteiten kunnen kinderen de stamgroep verlaten. De maximale omvang van de stamgroep wordt dan tijdelijk losgelaten. De vaste medewerker begeleidt de kinderen tijdens de activiteit en/of het verlaten van de eigen stamgroep.

Basisgroep

Basisgroepen op een buitenschoolse opvang (BSO) zijn niet persé gekoppeld aan een eigen groepsruimte. Kinderen maken gebruik van verschillende ruimtes, doch hebben een vaste basisgroep met vaste medewerkers die de kinderen begeleiden.

Horizontale en verticale groepen

De stamgroepen in het kinderdagverblijf kunnen zowel horizontaal als verticaal zijn ingericht qua leeftijd van de kinderen.

Bij een horizontale groep zijn kinderen van 0 tot 2 jaar óf 2 tot 4 jaar bij elkaar in een groep geplaatst en bij een verticale groep verblijven kinderen van 0 tot 4 jaar in een groepsruimte.

De omvang van de stamgroep of basisgroep is afgestemd op de eisen uit het Convenant Kwaliteit Kinderopvang.

Voor (spel)activiteiten waarbij kinderen hun stamgroep/basisgroep verlaten om gebruik te maken van een andere ruimte dan de groepsruimte zijn afspraken gemaakt.

In vakanties worden stamgroepen/basisgroepen bij een lage bezetting regelmatig samengevoegd, doch met de vaste medewerkers.

De stamgroep/basisgroep verblijft dan in zijn geheel in een andere ruimte.

Wij hebben ervoor gekozen de baby's deels op te vangen in aparte **horizontale** babygroepen, waar het kind verblijft tot het toe is aan de overgang naar de peutergroep. Rond de tweede verjaardag van het kind gaat het kind, na een periode van "wennen", vanuit deze horizontale groep, in de meeste gevallen over naar de horizontale peutergroep. Hier blijven kinderen tot ze de 4-jarige leeftijd bereikt hebben.

Daarnaast zijn er tevens een aantal **verticale** groepen, waar kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar geplaatst zijn. Deze kinderen verblijven gedurende meerdere jaren op dezelfde groep en daardoor kunnen broertjes en zusjes eenvoudiger in dezelfde groep geplaatst worden. Ook hoeft er niet opnieuw "gewend" te worden gedurende de 4 jaren van de kinderopvang. De keuze voor een van de twee groepsvormen is afhankelijk van de bezetting op de betreffende groep, doch ouders kunnen hun voorkeur zeker aangeven.

Bij inschrijving van het kind voor de opvang kunnen de ouders een **voorkeur** aangeven voor een horizontale of verticale groep. Indien de plaatsingsmogelijkheden dit toestaan zal een kind desgewenst in de groep van keuze worden geplaatst.

Uitzonderingen op het verblijven in de eigen stamgroep of basisgroep.

Naast de mogelijkheid tot het afnemen van extra opvang voor het geplaatste kind is het tevens mogelijk om een gemiste of nog te missen opvangdag te ruilen voor een andere gewenste opvangdag.

Op zo'n extra dag of ruildag kan het voorkomen, dat er vanwege de maximale groepsgrootte geen plaats is op de eigen stamgroep/basisgroep van het kind. Het kind zal voor de duur van deze extra dag of ruildag in een andere stamgroep/basisgroep verblijven.

Dit zal slechts plaatsvinden na overleg en met medeweten en schriftelijke toestemming van de ouders, die voor deze aanvraag een formulier hebben moeten ondertekenen.

Blijkt op de bewuste dag, dat er een kind van de eigen stamgroep/basisgroep wegens ziekte is afgemeld, dan zal het kind en dat heeft ook de voorkeur, alsnog op de eigen stamgroep/basisgroep, de dag kunnen doorbrengen.

Ook kan de situatie ontstaan dat er bij de aanvang van de plaatsing nog niet op alle dagen plaats is op de gewenste groep. Het kind verblijft voor korte tijd voor een deel van de gewenste tijd van opvang op een tweede stamgroep. Wederom met medeweten en toestemming van de ouders en slechts voor de duur van de "wachttijd" en dus tot er volledig plaats is op de eigen groep.

De **basisgroepen van de BSO** hebben een leeftijdsopbouw van 4 tot met 7 jaar en 8 tot en met 12 jaar. Er wordt per schooljaar rekening gehouden met de leeftijd bij het indelen van de basisgroepen.

Elke basisgroep in de leeftijd van 4 tot en met 7 jaar kent een maximale omvang van 20 kinderen en twee basisgroep-medewerkers die bij voorkeur ook het mentorschap hebben over deze groep kinderen.

Zo weten zowel de kinderen als de ouders welke medewerkers aanspreekbaar zijn over de bijzonderheden van het kind en het welbevinden van het kind.

De leeftijdsgroep van 8 tot en met 12 jarigen mag een maximale omvang hebben van 30 kinderen en drie basisgroep-medewerkers.

De basisgroepen bij de BSO zijn samengesteld afhankelijk van het aanbod van de leeftijd van de kinderen en beschikbaarheid van de ruimtes. Binnen de ruimte kunnen het spelaanbod, de huisregels en de inrichting snel aangepast worden aan de kinderen die er opgevangen worden.

Natuurlijk mogen de kinderen van de BSO zich binnen bepaalde regels vrij bewegen door de verschillende groepsruimtes en worden er indien mogelijk activiteiten georganiseerd in

gezamenlijke ruimtes.

De basisgroep blijft echter gedurende de gehele dag intact tijdens eet- en drinkmomenten en de basisgroep-medewerker blijft de gehele dag verantwoordelijk voor het welbevinden van deze groep kinderen.

In de drie-uurs-regeling is de enige afwijking op deze regel weergegeven.

Er worden activiteiten aangeboden binnen de eigen basisgroep, zoals knutselen/gezelschapspellen/fantasie-spel, etc. en/of in een groter groepsverband (viering van feesten en activiteiten tijdens vakanties).

Tijdens vakanties en op rustige BSO-dagen kunnen de basisgroepen samengesteld de dag doorbrengen.

De medewerkers van de BSO hebben maandelijks een groepsoverleg en kind-bespreking en passen waar nodig de basisgroep aan. Ook wordt er geëvalueerd hoe de sfeer binnen de groep is en of er voor alle kinderen voldoende speelkameraadjes zijn.

Soms is er aanleiding tot een gesprek met de kinderen.

Medezeggenschap voor de kinderen van de BSO

Kind-vergadering bij de BSO

In het kader van de kinderparticipatie en de invulling van de dagen op de BSO voor en door de kinderen, vindt er 4 x per jaar een kind-vergadering plaats.

De vorm van de vergadering is formeel maar meedoen is in principe vrijwillig. De vergaderingen zijn voor kinderen vanaf 8 jaar. Jongere kinderen die serieus mee willen denken kunnen hun input doorgeven.

Er worden, voor kinderen, leesbare notulen gemaakt. Deze notulen zijn voor alle kinderen inzichtelijk en/of bespreekbaar.

In dit overleg kunnen de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- Vakantieplanning
- Activiteiten
- Wensen van de kinderen qua spelmateriaal
- Dagindeling
- Groepsdynamica
- Conflicten

Het is mogelijk dat over bepaalde zaken die de kinderen inbrengen direct een besluit genomen kan worden. Sommige dingen moeten eerst gecheckt worden bij collega's of de leidinggevenden. Deze zaken worden meegenomen in het teamoverleg.

De kind-vergaderingen worden gepland volgens een jaarplanning.

6. Open deuren beleid gespecificeerd:

Dit beleid is een bewuste keuze vanuit onze visie en de gedachte dat elk kind een competent kind is, dat zich ontwikkelt, door de stimulatie op de verschillende ontwikkelingsgebieden en biedt het kind de mogelijkheid zijn speelruimte op sociaal en emotioneel vlak uit te breiden, door zich te kunnen begeven binnen verschillende groepsruimtes en te kunnen spelen met kinderen, die geen onderdeel uitmaken van de eigen stamgroep/basisgroep.

Hetgeen we beschrijven is dan ook van toepassing voor zowel het kinderdagverblijf als de buitenschoolse opvang, natuurlijk met inachtneming van de leeftijd van de kinderen en de mogelijkheden.

Enkele belangrijke uitgangspunten hierbij zijn:

- **Veiligheid:** Een kind kan pas gebruikmaken van de uitdaging die geboden wordt en zich ontwikkelen, als het zich veilig en geborgen voelt. Jonge kinderen hebben grote behoefte aan structuur, continuïteit en voorspelbaarheid. Daarom vormt ook bij het werken met open deuren de stamgroep de basis. Een stamgroep biedt continuïteit en geborgenheid in relatie met leeftijdgenootjes, groepsleiding en fysieke omgeving. Hiernaast zijn herkenbare momenten van de dag, vaste rituelen rondom slapen, eten en vieringen zoals verjaardagen belangrijke onderdelen van de structuur die een kind ervaart.
Dezelfde regels voor alle stamgroepen geeft de juiste basis voor de emotionele veiligheid van de kinderen. Bijvoorbeeld: tijdens het buiten spelen moet iedereen zich aan dezelfde regels houden als het gaat om het fietsen op het plein of het gezamenlijk spelen in de zandbak.
- **Bieden van uitdaging:** Door de deuren open te zetten verbreed je het aanbod aan leefruimte en uitdaging. De kinderen krijgen meer ruimte (letterlijk en figuurlijk) en keuzemogelijkheden. Het vergroten van uitdaging is alleen zinvol als dit gebaseerd is op behoeften van kinderen en van de groep. De pedagogisch medewerkers richten zich daarom de hele dag op de kinderen en op de groep en proberen in hun aanbod aan te sluiten op wat ze zien. Natuurlijk zijn keuzemogelijkheden aangepast aan wat de kinderen aankunnen. Dit veronderstelt goed observeren, volgen en begeleiden van kinderen.
Het werken met open deuren kan/zal leiden tot vergroting van het activiteitenaanbod. Kinderen kunnen vaak kiezen uit meerdere activiteiten, in verschillende ruimtes. De activiteiten zijn divers; de talenten van de medewerkers worden ingezet voor alle kinderen.
Activiteiten zijn voor grote en kleine groepen, voor een bepaalde leeftijdscategorie of voor iedereen die maar mee wil doen.
Om het aanbod te vergroten kunnen ook de inrichting en de materialen van de verschillende ruimtes op elkaar worden afgestemd. Ruimtes zoals de hal en de gang kunnen ook zoveel mogelijk geschikt gemaakt worden als speelruimte.
Het open zetten van de deur daagt uit tot het onderzoeken.
Het bewust sluiten van de groepsruimte-deur daarentegen geeft de structuur en de rust van het in de kleine groep “onder elkaar” zijn.
Beide vormen zullen dan ook regelmatig afgewisseld worden.
- **Sociale competentie:** Het werken met open deuren betekent een verruiming van de interactiemogelijkheden met andere kinderen. Door de deuren open te zetten, krijgen kinderen meer ruimte en mogelijkheden om relaties te leggen, ook buiten de stamgroep. Groepjes kinderen met dezelfde interesses kunnen samen spelen; vriendjes, broertjes en zusjes kunnen elkaar gemakkelijk opzoeken. De nadruk op samendoen, samen spelen, afstemmen en samenwerken, geeft kinderen de gelegenheid zich te toetsen aan elkaar en van elkaar te leren.
- **Normen en waarden:** Door de nauwere samenwerking tussen stamgroepen en basisgroepen is het nodig het pedagogisch klimaat in de verschillende groepen beter op elkaar af te stemmen en bepaalde gedragsregels consequent te hanteren. Het

werken met open deuren leidt ook tot afgestemd pedagogisch handelen als het gaat over individuele kinderen. De kinderen leren zich te bewegen tussen andere kinderen en leren daarmee rekening te houden met elkaar.

7. Visie op veiligheid gespecificeerd:

Kinderen ontwikkelen zich snel, zijn nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen ontdekken. Daarbij zien ze geen gevaar. Hoe ouder kinderen worden, hoe beter ze leren wat wel en niet mag en wat wel en niet gevaarlijk is. Pedagogisch medewerkers kunnen veilig gedrag oefenen met de kinderen. Veel herhalen is nodig.

Toch zullen kinderen zich niet altijd aan afspraken en regels houden. Hierbij is er een **spanningsveld tussen veiligheid en pedagogische aspecten**. Dit spanningsveld moet uitmonden in een goede mix tussen het bieden van veiligheid en het bieden van voldoende uitdaging en voldoende leermomenten. Niet alle veiligheidsrisico's moeten worden afgedekt, wel moeten de risico's tot een aanvaardbaar minimum worden gereduceerd en de kans op ernstig letsel voorkomen worden.

Deze risico's worden periodiek door de medewerkers en het management geëvalueerd en verwerkt in de **risico-inventarisatie**. Acceptabele risico's moeten worden geborgd door een goed leren omgaan mét (denk bijvoorbeeld aan de gevaren van samen buiten spelen) en de onacceptabele moeten zo spoedig mogelijk worden opgelost en/of uitgesloten (denk daarbij aan defect materiaal, etc.)

Om een zo veilig mogelijke situatie te benaderen, hebben wij ons de volgende **kwaliteitsdoelen** gesteld:

1. Wij verdiepen ons in de kwaliteitseisen, die aan de kinderopvang worden gesteld, om zo een veilige situatie te scheppen in de binnen- en buitenruimtes.
2. Wij inventariseren de risico's, met als doel deze zo klein mogelijk te houden.
3. Wij registreren de ongevallen, met als doel deze in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen.
4. Wij stellen een actieplan op ter voorkoming van risico's en ongevallen.
5. Wij stellen huisregels op om ervoor te zorgen dat er veilig kan worden gewerkt en iedereen, zowel de medewerkers, als de kinderen en de ouders, zich aan de regels houden.
6. Wij zijn allen bekend met de meldcode en hebben duidelijke afspraken over het gebruik hiervan.
7. Alle medewerkers zijn in het bezit van een EHBO-diploma specifiek gericht op kinderen en weten daardoor wat er wél en vooral ook níet moet gebeuren in geval van nood.
8. Wij hebben een duidelijk ontruimingsplan en kunnen daardoor in geval van nood snel en veilig evacueren.
9. Wij hebben voldoende deskundige bedrijfshulpverleners in dienst, die in geval van nood weten hoe er moet worden gehandeld en de evacuatie en/of calamiteit kunnen begeleiden.
10. Wij bellen 112 wanneer er zich een incident voordoet en daarna brengen we de ouders indien nodig op de hoogte.

Wat doet Kinderopvang Jip & Janneke actief om de gewenste veilige situatie te realiseren en te borgen/behouden:

- **Een veilige omgeving creëren**

Kinderopvang Jip & Janneke besteed veel aandacht aan de veilige inrichting van de ruimtes; binnen en buiten. Groepsruimtes, speelruimtes, slaapkamers, de keuken, de toiletten, etc. Het meubilair is verantwoord en gecertificeerd en aanbevolen voor de kinderopvang, het klimaat (temperatuur en vochtigheid, etc.) worden zoveel mogelijk gereguleerd, de staat van het speelgoed wordt voortdurend gecontroleerd, de kinderen hebben geen toegang tot de opslagruimtes, etc. De speeltoestellen buiten worden jaarlijks geïnspecteerd.

- **Risico-inventarisatie**

Ieder jaar wordt een risico-inventarisatie van het gebouw en de ruimtes gehouden door de medewerkers zelf én de leidinggevenden, waarbij vooral door de ogen en vanuit het gedrag van kinderen gekeken wordt. Er wordt een actielijst opgesteld, waarvan de acties zo spoedig mogelijk na verwerking dienen te worden doorgevoerd.

- **Ongevallen registratie**

Een goede risico-inventarisatie is voornamelijk gebaseerd op ervaringen uit de praktijk. Om een volledig en goed actieplan te kunnen maken dienen gevaarlijke situaties en ongevallen geregistreerd te worden d.m.v. meldingsformulieren, zodat deze bij de evaluatie meegenomen worden bij de aanpassing van het plan.

Een bedrijfsongeval is elke onvoorziene gebeurtenis waardoor personen letsel oplopen of waardoor materiële schade ontstaat.

Wij houden als norm aan dat alle ongevallen klein of groot waarbij minimaal een pleister geplakt moet worden, worden gezien als ongevallen die geregistreerd dienen te worden.

- **Actieplan**

De inventarisatie en registratie hebben inzichtelijk gemaakt waar zich risicovolle situaties bevinden in de opvang. In het actieplan geven wij vervolgens aan wat wij aan alle risico's gaan doen. De oplossingen liggen op het vlak van een productoplossing of een gedragsoplossing. Op basis van prioriteiten is een lijst met oplossingen, een actieplan, gemaakt.

- **Huisregels**

Naast de fysieke veiligheid speelt het gedrag van de gebruikers een belangrijke rol bij het ontstaan van ongevallen. Dat is niet alleen gedrag van de kinderen, maar ook van de medewerkers en ouders.

Daarom zijn goede afspraken met het team, ouders en de kinderen onmisbaar.

- **Ontruimingsplan**

Toch is er altijd een mogelijkheid dat er calamiteiten ontstaan zoals bijvoorbeeld brand.

Kinderen zijn tijdens een noodsituatie niet zelfredzaam. Medewerkers van het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang zijn dus niet alleen verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid tijdens een calamiteit, maar ook voor die van de kinderen.

Dit creëert extra druk op het organisatievermogen van vooral de medewerkers van een kinderdagverblijf tijdens een calamiteit, vanwege de niet-zelfredzaamheid van de kinderen.

Kinderopvang Jip & Janneke heeft een helder en duidelijk ontruimingsplan. Voor ouders is het goed om op de hoogte te zijn van dit plan, niet alleen om te weten dat er ook op die momenten goed voor de kinderen gezorgd wordt, maar ook voor het geval een ouder net op dat moment aanwezig is op het dagverblijf en zich dus plotseling midden in een calamiteit bevindt.

Het is aan de medewerkers van de betreffende groep om dit te bespreken met de ouders/verzorgers tijdens het kennismakings- en/of intakegesprek

- **BHV; bedrijfshulpverlening**

Kennis en vaardigheid van eerste hulp bij calamiteiten en ongevallen zijn onmisbaar in de kinderopvang.

Er is altijd één BHV-er (inclusief EHBO) in het gebouw

Ook is het nodige materiaal zoals EHBO trommels, brandblussers e.d. aanwezig.

Het is belangrijk om te weten dat:

Het voltallige personeel op de hoogte is van de ontruimingsprocedure en elke groep heeft een kopie van de ontruimingsprocedure en krijgt jaarlijks een instructie.

Er maandelijks een praktijkoefening georganiseerd wordt voor het personeel en de kinderen.

Er jaarlijks een "onverwachte/verassings-praktijkoefening" georganiseerd wordt voor het personeel en de kinderen.

Elke oefening wordt geëvalueerd met behulp van het evaluatieformulier en de procedure wordt zo nodig aangepast.

Arbobeleid van belang voor een gezonde, veilige en prettige werkomgeving

- Het arbobeleid is gericht op het behouden van een gezonde en veilige omgeving, voor zowel medewerkers als kinderen.
- Hieronder vallen het nemen van ergonomische maatregelen, infectiepreventie en bescherming tegen geweld, seksuele intimidatie en discriminatie. Dit gebeurt mede op basis van de risico-inventarisatie en –evaluatie en de medewerkers-raadpleging. Kinderopvang Jip & Janneke voert periodiek de Risico Inventarisatie- en Evaluatie uit voor de werkomgeving van het personeel en voor de gezondheid en veiligheid van de kinderen.
- Het arbobeleid wordt mede bepaald door de wet- en regelgeving van o.a. GGD en de Wet Kinderopvang.
- De medewerkers zijn op de hoogte gebracht van de laatste CAO.
- De medewerkers zijn op de hoogte van het moeten gebruiken van zoveel mogelijk ergonomische aanpassingen (het trapje bij de verschoonunit, etc.)
- De medewerkers zijn op de hoogte van het personeelsbeleid en dragen dit uit.
- Het personeelsbeleid betreft een aantal richtlijnen betreffende het wervings- en selectiebeleid, het coachen van de medewerkers en enkele gedragsnormen.
- De medewerkers hebben jaarlijks een voortgangsgesprek met de leidinggevenden
- Medewerkers worden permanent bijgeschoold volgens de laatste eisen
- Medewerkers mogen zelf trainingswensen aangeven. Mits deze werk-gerelateerd zijn kan er gebruik worden gemaakt van het opleidingsbudget.
- Medewerkers in de kinderopvang worden continue gescreend en zijn ingeschreven in het landelijke persoonsregister.
- Medewerkers handelen met respect en integer

Pedagogisch handelen kinderdagverblijf

Een praktische aanvulling op het pedagogisch beleid wordt weergegeven in het pedagogisch handelen.

Met pedagogisch handelen bedoelen wij het verantwoord handelen tijdens het uitvoeren van ons werk met kinderen en hun ouders. Bij Kinderopvang Jip & Janneke doen we dit door het uitdragen van onze pedagogische visie.

Het betreft de omgang met de kinderen, maar bijvoorbeeld ook het corrigeren en belonen.

We staan open voor alle culturen en houden zo veel mogelijk rekening met ieders wensen.

Bij Kinderopvang Jip & Janneke wordt alleen gewerkt met beroepskrachten met een relevant diploma. De pedagogisch medewerkers worden ondersteund door de pedagogisch coach en

de leidinggevendenden.

Elke locatie heeft een Vestigingsmanager, die tevens het aanspreekpunt is voor de ouders. De Manager bedrijfsvoering kwaliteit kinderopvang houdt toezicht en bepaald in overleg met de directie het beleid. Wanneer medewerkers of ouders complexe vragen hebben of op een andere wijze ondersteuning nodig hebben, zorgt deze manager voor een juiste aanpak en/of verwijzing.

De volgende items geven met hun voorbeelden meer informatie over het HOE en WAT.

Het stimuleren van ontwikkelingsgebieden

1. Cognitieve ontwikkeling

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling gebeurt door het aanbieden van spel- en speel materiaal toegespitst op de kennis en/of het niveau van het kind.

Met behulp van ontwikkelingsmaterialen, puzzels, kleuren- en telspelletjes, memory, en dergelijke, op verschillende niveaus krijgt de pedagogisch medewerker inzicht in de ontwikkeling van het kind.

Bij een vermoeden van achterstand op dit gebied zal de pedagogisch medewerker hierover met de ouders in gesprek gaan.

De kinderen van de verticale groep mogen zelf een puzzel uitzoeken. In de zaal staat de kast waarin verschillende puzzels liggen. Het valt de pedagogisch medewerker op dat de meeste kinderen steeds weer voor dezelfde puzzel kiezen. Ze leggen 'm snel in elkaar en verliezen dan de aandacht voor de puzzel.

De volgende keer laat de pedagogisch medewerker de kast met de bekende puzzels dicht en biedt puzzels aan met meerdere stukjes. De kinderen voelen er niet veel voor, maar gaan toch met behulp van de pedagogisch medewerker aan de slag. Al snel zijn ze zo enthousiast, dat ze voortaan altijd naar de "moeilijke" puzzels vragen.

2. Aantrekkelijk en uitdagend leren

Om de ontwikkeling te stimuleren volgens een eenduidig patroon van thema's en herhaling wordt gewerkt met de Vroeg-Voorschoolse Educatie; ofwel VVE-methode UK en PUK voor de kinderopvang.

Stefan komt 4 dagen naar het kinderdagverblijf. Hij kon zich altijd erg goed vermaken, maar nu hij drie jaar is, merken de pedagogisch medewerkers dat hij zich regelmatig gaat vervelen. Dit uit zich bijvoorbeeld in plagen, door andere kinderen in hun spel te storen. Wanneer de pedagogisch medewerker aan hem vertelt dat PUK dadelijk een verhaaltje gaat vertellen en iets leuks gaat beleven is zijn aandacht getrokken en gaat hij geduldig aan tafel zitten. Hij geniet van de activiteiten die er rondom het thema worden georganiseerd. Wanneer de dag voorbij is vertelt Stefan enthousiast aan zijn ouders wat hij die dag allemaal gedaan heeft en welke nieuwe dingen hij heeft geleerd. En vooral dat hij de kinderen heeft geholpen die het zelf nog niet zo goed kunnen.

3. Taalontwikkeling

De taalontwikkeling wordt zoveel mogelijk gestimuleerd door met het kind in gesprek te zijn. Dit kan op verschillende momenten, bijvoorbeeld tijdens het eten, tijdens gesprekje in de kring, tijdens een activiteit. Het kind wordt regelmatig aangesproken en 'uitgelokt' tot een

gesprekje. De pedagogisch medewerker houdt hierbij rekening met het karakter van het kind; sommige kinderen zijn verlegen, anderen zijn wat nadrukkelijker aanwezig.

De pedagogisch medewerker stimuleert tevens de taalontwikkeling door het zingen van liedjes en samen met de kinderen boekjes lezen. Voor 0-4 jarigen is herhaling belangrijk voor de taalontwikkeling.

Marieke gaat graag haar eigen gangetje. Wanneer ze de aandacht van de pedagogisch medewerker nodig heeft, wijst ze met haar vinger naar het betreffende speelgoed. De pedagogisch medewerker zegt tegen Marieke wat bedoel je Marieke? Weer wijst Marieke naar het speelgoed. De pedagogisch medewerker zegt tegen Marieke: "ik begrijp niet wat je bedoelt" en gaat door waarmee ze bezig was. Marieke wil toch wel erg graag het speelgoed hebben en vraagt met een zachte stem aan de pedagogisch medewerker wat ze wil hebben.

4. Motorische ontwikkeling

a. Grote motoriek

De grote motoriek wordt gestimuleerd door de kinderen in de gelegenheid te stellen tot fietsen, rennen, met de bal gooien, klimmen enz. Daarvoor is de buitenspeelruimte een ideale plaats. Deze is ingericht met een speelhuisje, fietspaden, zandbak, en een glijbaan. Verder zijn er fietsen, loopkarren en ballen waarmee ze hun vaardigheden kunnen ontwikkelen.

Tijdens de koude maanden wordt er regelmatig een gymparcours binnen neergelegd waardoor de kinderen ook dan kunnen klimmen en klauteren en "rollebollen".

Het bewegen geeft energie en het afwisselen van drukke en rustige momenten zorgen voor een goede balans.

b. De fijne motoriek

De fijne motoriek wordt gestimuleerd door middel van het aanbieden van activiteiten waarbij dit ontwikkelingsgebied wordt ontwikkeld.

De pedagogisch medewerker biedt regelmatig activiteiten aan zoals plakken, knippen, kleuren, kleien en kralen rijgen. Zij verkrijgt hiermee inzicht in de ontwikkeling van het kind en past indien nodig het programma hierop aan, zodat door oefening bepaalde vaardigheden aangeleerd worden.

Petra is altijd enthousiast als de pedagogisch medewerker met de verfpotjes komt. Vol goede moed begint ze aan haar verftekening. Toch is ze iedere keer weer teleurgesteld over het resultaat. De pedagogisch medewerker helpt haar geduldig de kwast op de juiste manier vast te houden en laat zien hoe ze 'beheerst' de verftekening kan maken. Na een paar keer oefenen wordt het resultaat steeds beter en krijgt ze de slag te pakken. Trots is Petra op het resultaat dat aan de lijn van de werkjes voor iedereen zichtbaar wordt opgehangen. En natuurlijk mag het mee naar huis als het droog is als papa en/of mama komt.

4. Sociaal-emotionele ontwikkeling

a. Veiligheid en vertrouwen; vaste gezichten op de groep en het mentorschap

Om kinderen een gevoel van veiligheid en vertrouwen te geven, vinden wij het belangrijk om zo veel mogelijk vaste beroepskrachten in te zetten per stamgroep. Hierdoor is er een vertrouwd gezicht aanwezig voor kinderen en ouders.

Een van de vaste medewerkers heeft de functie van mentor voor een aantal aan haar toevertrouwde kinderen van de groep. Zij observeert hen en legt haar bevindingen vast in een verslag en bespreekt bijzonderheden met de ouders. Bij zorgen over het kind zal zij

deze delen met de ouders en samen met de pedagogisch coach op zoek gaan naar een oplossing voor het gesignaleerde probleem.

De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt ook gestimuleerd door de kinderen te leren rekening te houden met elkaar. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren met elkaar om te gaan, samen te spelen, samen te delen en respect te hebben voor elkaar en voor zichzelf. Wij leren de kinderen elkaar geen fysiek- of verbaal geweld aan te doen. Al het speelgoed op de kinderopvang beschouwen we als gezamenlijk speelgoed. Hierdoor leren kinderen om samen te spelen en te delen.

Patricia heeft een hele mooie blokkentoren gebouwd. Ze loopt trots naar een pedagogisch medewerker. Tim loopt naar de toren en gooit hem om. Patricia is teleurgesteld en de pedagogisch medewerker zegt tegen Tim "zeg maar sorry, want wat je doet is niet leuk". Samen met de pedagogisch medewerker bouwt Patricia de toren opnieuw en Tim moet meehelpen.

b. Kinderen in groepsverband samen brengen

Veel groepen staan met elkaar in verbinding en de kinderen van de verschillende stamgroepen spelen regelmatig met elkaar. Ook zijn er gezamenlijke activiteiten. Kinderen worden ook gestimuleerd dingen samen te doen, zoals eten, liedjes zingen, knutselen. Zo wordt het saamhorigheidsgevoel gestimuleerd.

Bij de babygroep is van samen spelen nog niet altijd sprake, de kinderen spelen meer naast elkaar. Ze vinden ook regelmatig vooral dát speelgoed leuk waar de ander mee speelt en het afpakken van elkaars speelgoed is bij hen dan ook geen daad van plagen maar van interesse.

De peuters echter kunnen het al steeds meer en spelen in het fantasiespel al echte rollen, zoals bijvoorbeeld die van vader, moeder, kind, juf, kok, etc.

Toch moeten kinderen daarnaast ook de mogelijkheid krijgen om alleen te kunnen spelen. De medewerkers van de groep nemen dan ook hun invloed en begeleiden zo het spel.

Iedere dag gaan de 2 - 4 jarigen op een bepaald tijdstip aan tafel. Voordat er gedronken wordt geeft de pedagogisch medewerker de kinderen de gelegenheid om hun verhaal te vertellen. Pim vindt dit een fijn moment van de dag. Hij geniet hier merkbaar van.

c. Zelfstandigheid

Om kinderen op te laten groeien tot zelfstandige mensen is het belangrijk om al vroeg te beginnen met het stimuleren van de zelfstandigheid. Kinderen willen immers het liefst alles zelf doen.

Dit geeft ze voldoening en ze krijgen er zelfvertrouwen door.

Belangrijke uitgangspunten bij het ontwikkelen van de zelfstandigheid zijn:

- het leren zelfstandig eten en drinken
- het leren aan- en uitkleden
- het leren van een stukje zelfverzorging; handen wassen, zelf je sloffen zoeken in de kast
- kinderen zelfvertrouwen geven door ze positief te benaderen
- de kinderen weerbaar maken, zodat ze leren voor zichzelf op te komen
- de kinderen de mogelijkheid geven hun fantasiespel te spelen, ter imitatie

Het imiteren van een volwassene speelt tevens een belangrijke rol bij het zelfstandig worden.

De pedagogisch medewerkers eten mee met de kinderen aan tafel en in de babygroep wordt al vroeg geleerd met een vork te eten. In overleg met de ouders wordt aan kinderen van ca. 8 tot 12 maanden geleerd uit een tuitbeker te drinken. Daarna leren wij de kinderen, met het oog op een goede spraak/taalontwikkeling, om uit een gewoon bekertje te drinken.

Alle kinderen worden gestimuleerd om zichzelf uit en aan te kleden; het kind moet het eerst zelf proberen, desgewenst helpt de pedagogisch medewerker.

Voorop staat dat het proberen en stimuleren belangrijker is dan het resultaat.

Kinderen ontwikkelen zelfvertrouwen als ze zoveel mogelijk zelf ontdekken. Zo laten wij de kinderen ook zoveel mogelijk zelf kleine ruzies oplossen. Ruzie maken hoort namelijk bij het weerbaar worden van de kinderen. Dit lukt niet als wij dit steeds voor hen oplossen.

Om de zelfstandigheid te stimuleren geven wij de kinderen kleine opdrachtjes zoals:

- een beker op het blad laten zetten
- een beker samen met de pedagogisch medewerker in de keuken laten brengen
- iets in de prullenbak laten gooien
- iets naar een andere pedagogisch medewerker laten brengen
- samen met de pedagogisch medewerker "boodschappen" doen, bv. in de keuken.

De kinderen willen gaan plakken maar de lijm is op. De pedagogisch medewerker vraagt aan Jim of hij bij de andere groep lijm wil vragen.

d. Corrigeren en belonen

Gedurende het verblijf van het kind bij Kinderopvang Jip & Janneke wordt er zoveel mogelijk beloond en alleen indien noodzakelijk gecorrigeerd.

Teveel corrigeren kan leiden tot een overmatig schuldgevoel.

Een correctie opleggen heeft ook weinig zin als het kind de overtreding niet begrepen heeft. Het is daarom belangrijk dat de kinderen weten wat wel en niet kan.

Bij het corrigeren van de kinderen is de eigen houding en/of het goede voorbeeld heel belangrijk, bijvoorbeeld als de kinderen niet op de tafels mogen klimmen, moet de pedagogisch medewerker er zelf ook niet op gaan zitten.

Wanneer wij een kind corrigeren geven wij daar ook uitleg bij, bijvoorbeeld niet met speelgoed gooien want dan gaat het kapot en kun je er niet meer mee spelen. Als een kind toch blijft gooien en dus niet reageert op woorden zetten wij het even aan tafel, zodat het voelt dat zijn gedrag niet juist is.

De wijze van corrigeren van de kinderen is afhankelijk van de leeftijd van de kinderen. Een baby die met speelgoed gooit en niet op je stem reageert, kun je wel aan tafel zetten, maar die zal hier niets van begrijpen. Als dit zich voordoet, leiden wij het kind af door een andere gerichte activiteit aan te bieden.

Belangrijk vinden wij het daarnaast om de nadruk te leggen op het positieve, gewenste gedrag. Dit doen wij door aanmoediging, een knuffel of een aai over de bol.

Belangrijke uitgangspunten bij het corrigeren zijn:

- een correctie moet een uitzondering blijven, anders verliest het zijn waarde;
- de pedagogisch medewerkers moeten duidelijk en consequent zijn in hun handelen;
- de nadruk leggen op het positieve, gewenste gedrag;

- een correctie mag niet kleinerend of vernederend zijn;
- een correctie mag het vertrouwen in de volwassene niet schenden, maar moet zekerheid geven;
- een correctie moet gebaseerd zijn op wat het kind gedaan heeft;
- als een kind gecorrigeerd is moet het voorval daarna vergeten en vergeven zijn;
- degene die het kind corrigeert, maakt het ook weer goed en sluit de straf af.

Een pedagogisch medewerker heeft Jelle al een paar keer gewaarschuwd géén kinderen te duwen. Als hij doorgaat zet ze hem even aan tafel. Na een paar minuutjes legt ze hem uit dat duwen niet leuk is en hij de andere kinderen pijn kan doen.

e. Normen en waarden

Door de kinderen met respect te behandelen, leren ze ook respect te hebben voor anderen. Fysiek geweld (duwen, slaan enz.) tussen de kinderen onderling wordt niet geaccepteerd. Ook verbaal geweld (uitjouwen, schelden enz.) keuren wij af. Het overbrengen van normen en waarden is een belangrijk facet van opvoeden. De pedagogisch medewerkers hebben hierin een voorbeeldfunctie. We hebben respect voor de normen en waarden van thuis, denk hierbij aan bijvoorbeeld bidden voor het eten of vegetarisch eten.

De ouders van Youri geven bij het kennismakingsgesprek aan dat Youri geen varkensvlees mag eten. De pedagogisch medewerker noteert dit zorgvuldig en houdt er rekening mee tijdens het eten door kaas of smeerkaas aan te bieden.

f. Onvoorwaardelijke acceptatie van het kind

De bij ons geplaatste kinderen zijn afhankelijk van onze zorg en aandacht. Bij kinderopvang Jip & Janneke gelden de volgende "vuistregels":

- Elk kind heeft recht op onvoorwaardelijke acceptatie. Het moet geaccepteerd worden zoals hij/zij is en er moet tegemoet gekomen worden aan de rechten en behoeften van het kind, opdat een kind zich kan ontwikkelen tot een vrij en zelfstandig mens.
- Elk kind wordt gelijkwaardig behandeld en benaderd zodat ze gelijke kansen krijgen.
- Elk kind en zijn gevoelens dienen serieus genomen te worden.
- Elk kind heeft er recht op zijn gevoelens te mogen uiten, waarbij erop gelet dient te worden dat andere kinderen hiervan geen schade ondervinden, zodat ieder kind zich veilig weet in de groep.
- Wanneer een kind om welke reden dan ook niet meer in de groep lijkt te passen wordt er na een periode van observatie en een gesprek met de ouders tot overplaatsing overgegaan. Dit komt slechts sporadisch voor en dan meestal op initiatief van de ouders.

g. Wenprocedure

Wanneer een kind voor het eerst op Kinderopvang Jip & Janneke komt, hanteren wij, vanaf de leeftijd van acht maanden, na ingang van het contract een wenprocedure. Tijdens het kennismakingsgesprek worden met de pedagogisch medewerker afspraken gemaakt omtrent de wen-dagen. Het wennen wordt langzaam opgebouwd. Dit kan betekenen; dag 1: het kind komt een paar uurtjes, dag 2: het kind blijft ook mee-eten. Uiteraard wordt er geëvalueerd hoe de wenperiode is verlopen. Indien nodig kan de

wenperiode verlengd worden. De pedagogisch medewerkers zullen tijdens het wennen ook aandacht besteden aan het afscheid nemen. Het kind moet de ouder namelijk wel echt zien vertrekken en er wordt dan ook vaak even gezamenlijk gezwaaid als het kind oud genoeg is om dit te begrijpen.

De vaste pedagogisch medewerkers op de groep plannen de wen-dagen zoveel mogelijk in op dagen dat zij zelf aanwezig zijn. Zo zien ouders en kind al vanaf het begin zoveel mogelijk dezelfde vaste pedagogisch medewerkers en raken hier vertrouwd mee.

Kinderen die binnen het kinderdagverblijf doorstromen naar een andere groep, of de overstap maken naar de BSO, doorlopen grotendeels dezelfde wenprocedure en bouwen zo in een aantal dagen de uren op naar de overgang van de gehele dag,

5. Lichamelijke ontwikkeling

Belangrijke uitgangspunten:

a. Het bieden van veiligheid

- Buitenspelen gebeurt altijd onder toezicht. Voor de veiligheid van de kinderen zijn er hekken geplaatst rondom het buitenspeel terrein. De buitenspeeltoestellen worden jaarlijks gecontroleerd. Het speelzand wordt indien nodig jaarlijks vervangen en/of bijgevoerd en afgedekt met een net.
- Wanneer de pedagogisch medewerkers met de kinderen activiteiten buiten het speel terrein gaan doen, geldt dat iedere pedagogisch medewerker in principe 2 kinderen mag begeleiden, tenzij er gebruik wordt gemaakt van een wandelwagen of de rode kar, waar maximaal 6 kleine kinderen in kunnen zitten. Medewerkers gaan altijd met minimaal twee personen op stap.
- Kinderen dragen in de groepsruimte in principe altijd pantoffels om uitglijden te voorkomen. Tevens leren wij de kinderen aan om niet te rennen in de groepsruimte.
- Er zit een speciaal slot op de deur en er moet altijd worden aangebeld wanneer iemand naar binnen wil. Zo kunnen er geen ongewenste personen binnenkomen en kunnen kinderen niet ongezien de deur uitglippen.
- We leren de kinderen om te gaan met de risico's van het buiten spelen, door hen erop te wijzen en bij kleine incidentjes aan te geven waarom iets is gebeurd en hoe zij het zelf kunnen voorkomen.

b. Rust

We bieden de kinderen de gelegenheid om te slapen. Om goed te functioneren zowel lichamelijk als geestelijk moeten de kinderen uitgerust zijn. Om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan ieders slaapbehoefte hebben de babygroepen meerdere aparte slaapkamers.

- Baby's (tot ± 12 maanden) hebben hun eigen slaapritme en tijden.
- De oudere baby's vanaf één jaar oud gaan in de meeste gevallen nog maar twee keer per dag slapen afhankelijk van hun behoefte en/of moeheid.
- Baby's die nog niet uit zichzelf kunnen draaien, leggen we op hun rug neer. In verband met de mogelijke gevolgen, bijvoorbeeld wiegendood, delen wij ouders mede dat wij baby's niet op hun buik te slapen mogen leggen en geen bewegings-beperkende middelen mogen gebruiken.
- Alle baby's worden te slapen gelegd in een van thuis meegebrachte slaapzak.

- Wanneer baby's erg onrustig zijn, stellen wij ze eerst op hun gemak door gericht aandacht te geven. Dit kan zijn door middel van tegen de baby te praten, op de arm een rondje te lopen, te knuffelen of een liedje te zingen/neuriën. Sommige baby's hebben even tijd nodig voordat ze in slaap vallen. We laten het nooit zover komen dat kinderen overstuur raken.
- Als een kind na 10 minuten nog niet slaapt en huilt halen we het uit bed en proberen het op een later tijdstip opnieuw.

Bij de 2 - 4 jarigen zit meestal een pedagogisch medewerker als slaapwacht in de slaapruijnte. Deze slaapwacht zorgt dat de kinderen gaan slapen en dat de kinderen elkaar niet wakker maken of wakker houden.

In principe gaan alle kinderen naar behoefte slapen. In overleg met de ouders kan het slapen worden afgebouwd of mag het kind helemaal opblijven. Afbouwen kan zijn de ene dag wel slapen de andere dag niet, of een uurtje rusten en daarna eruit.

Ouder: Matthijs (3 jaar) gaat de laatste weken pas om 22.00 uur slapen en 's morgens moet ik hem wakker maken. De pedagogisch medewerker stelt voor Matthijs na één uur slapen wakker te maken en zo het slapen langzaam af te bouwen, mits het voor hem wel te doen blijft in de middag en hij kan meedoen aan het dagprogramma. Zowel de ouders als de medewerkers beseffen dat Matthijs in een overgangperiode zit.

c. Zindelijkheidsstraining

Kinderopvang Jip & Janneke vindt zindelijkheidsstraining belangrijk omdat op deze manier de kinderen geholpen worden bij het trainen van hun sluitspieren en uiteindelijk het zindelijk worden.

Het is belangrijk dat er **drie voorwaarden** zijn waaraan het kind moet voldoen wil het zindelijk kunnen worden, namelijk het kind moet iets:

- kunnen (voelen dat het een plas moet doen, controle hebben over sluitspieren)
- begrijpen (verband kunnen leggen tussen po en plas)
- willen (meewerken).

Belangrijke uitgangspunten:

- In overleg met de ouders, wordt begonnen met de zindelijkheidsstraining thuis en tijdens de opvanguren.
- kinderen die bezig zijn met de zindelijkheidsstraining gaan regelmatig op het potje en/of naar het toilet, afhankelijk van hetgeen er thuis wordt gedaan.
- kinderen die net zindelijk zijn gaan regelmatig naar het toilet, tijdens vaste momenten van de dag, bijvoorbeeld vóór het eten en slapen, etc.
- de zelfstandigheid in het naar de toilet gaan wordt gestimuleerd.
- de kinderen worden niet gedwongen.

Veronica is 2½ jaar en zindelijk. In haar spel vergeet ze om te gaan plassen. Een pedagogisch medewerker neemt haar regelmatig mee naar het toilet. Aan de ouders wordt extra verschoning gevraagd.

Wanneer het kind al een poosje zindelijk is en het gaat niet goed (geeft het niet meer aan en is vaak nat) kijken wij naar wat de oorzaak zou kunnen zijn en overleggen met de ouders over hoe we dit kunnen aanpakken (plan van aanpak).

d. Eten

Voor baby's geldt:

- In de babygroepen geven de ouders de soort babyvoeding en de voedingstijden van hun kind door aan de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers noteren de hoeveelheid en tijden zorgvuldig in een voedingsschema. In de groepen hangt een lijst met deze gegevens. Als er thuis iets is veranderd geven de ouders dit door en de pedagogisch medewerker verandert dit ook gelijk op de lijst en in het voedingsschema. Pedagogisch medewerkers mogen nooit zomaar iets veranderen of een kind fruit of brood geven zonder toestemming van de ouders.
- Wanneer een baby speciale voeding krijgt voorgeschreven, kunnen ouders dit aangeven en bekijkt de leidinggevende van Kinderopvang Jip & Janneke of dit aangeschaft kan worden. Dit geldt echter alleen wanneer ouders hiervoor geen vergoeding ontvangen via de ziektekostenverzekeraar.
- In de babygroep wordt het eten met een vork al gestimuleerd.
- Tevens stimuleren wij het eten van vers fruit door het aanbieden van stukjes.

Voor de kinderen (0-2 jarigen) in een babygroep is het mogelijk om hun (meegebrachte) avondeten bij ons te krijgen. Echter geldt wel de regel dat daarvoor dichte gedateerde potjes moeten worden meegenomen door de ouders. Zelf bereide voeding mogen wij niet accepteren omdat wij niet garant kunnen staan voor de bereiding en houdbaarheid hiervan. Potjes worden gegeven rond 16.30 uur.

Voor de peuters geldt:

De groepen 2 - 4 jarigen eten gezamenlijk aan tafel op vaste tijden. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen tijdens het eten. De kinderen krijgen hun eerste boterham met hartig beleg, bij de tweede en volgende boterham (meestal maximaal 3) mogen de kinderen zelf hun broodbeleg kiezen.

Wanneer een kind niet wil eten of drinken, stimuleert de pedagogisch medewerker het kind in eerste instantie door het kind af te leiden. Wij zijn van mening dat een kind niet gedwongen moet worden om te eten/drinken. Er moet geen machtsstrijd ontstaan. Wanneer het kind blijft weigeren om te eten/drinken, zal de pedagogisch medewerker met de ouders overleggen in hoeverre het kind moet worden gestimuleerd en op welke wijze.

Ook is het mogelijk om mee te eten met de APETITO gezonde maaltijd.

Ouders kunnen hun kind daar in de ochtend voor opgeven en betalen een vast bedrag per maaltijd.

In principe moet het kind wel kunnen eten "wat de pot schaft" en gezamenlijk met andere kinderen van andere leeftijden de maaltijden kunnen "meebelevén".

Deze mee-etende kinderen kunnen dan pas rond 18.00 uur worden opgehaald, om de rust tijdens het eten te bewaren.

Inspelen op signalen van kinderen

- Reageren op gedragsveranderingen, dit bespreekbaar maken met collega's en ouders.
Luisteren naar wat de kinderen vertellen en hier serieus mee omgaan (pijn, dood, andere gebeurtenissen en belevenissen).

- Tevens worden er regelmatig observaties gedaan met daaraan gekoppeld een oudergesprek. Hierover wordt later in dit pedagogisch beleid meer informatie gegeven.

Een voorbeeld van deze alertheid en het inspelen erop: Pedagogisch medewerker: als een kind 's morgens binnenkomt kijk ik wat het gaat doen. Soms gaan ze gelijk spelen of voor het raam zwaaien. Als ik zie dat een kind moeilijk afscheid kan nemen ga ik er naartoe en zeg samen de ouder gedag. We zwaaien of ik probeer het af te leiden met speelgoed.

Samenwerking aan ouders/verzorgers bieden

In het belang van het kind is het noodzakelijk een goed contact met de ouders op te bouwen. Samen met de ouders ondersteunen we het kind in zijn/haar ontwikkeling. Dit moet zoveel mogelijk aansluiten bij de opvoeding thuis. Uiteraard moet dit passen binnen de mogelijkheden van de kinderopvang en het pedagogisch beleid.

Het wederzijds overdragen van informatie over het kind van huis naar kinderopvang en van kinderopvang naar huis is van groot belang.

Mireille is verknocht aan haar speentje. Moeder vindt het tijd worden dat Mireille afscheid neemt van haar speen. De pedagogisch medewerker spreekt met de moeder en Mireille af, dat Mireille een sticker krijgt als het lukt om zonder speen te gaan slapen.

Dagindeling kinderdagverblijf

Zowel de horizontale (0-2 jaar/2-4 jaar) als de verticale (0-4 jaar) groepen hebben een dagindeling die zoveel mogelijk is afgestemd op de behoeften van de kinderen.

Daarbij eten/drinken en slapen de baby's zoveel mogelijk volgens het door de ouders opgegeven schema.

De dagindeling geeft, behalve vaste tijden voor eten/drinken en slapen, de mogelijkheid tot vrije invulling.

Hieronder volgt de dagindeling die geldt als richtlijn.

07.00 - 9.00 uur	Afscheid nemen van papa en/of mama, vrij spelen en daarna gezamenlijk opruimen.
09.00 uur	De kinderen die zindelijk zijn gaan plassen en er worden luiers verschoond. De kinderen wassen hun handen.
09.30 uur	Aan tafel drinken we sap of water met een biscuitje, na het drinken wordt er gezongen, een boekje gelezen of een

	knutselactiviteit gedaan. Er wordt aandacht besteed aan de thema's. Bij droog weer wordt er buiten gespeeld, anders worden er binnen activiteiten gedaan en wordt er vrij gespeeld.
11.15 uur	Handen wassen en aan tafel
11.30 uur	Brood eten en melk drinken Na het eten gaan we, plassen, verschonen, uitkleden
12.30 uur	De kinderen die nog maar eenmaal per dag slapen gaan onder toezicht slapen. De grotere kinderen blijven op en spelen met elkaar en met materiaal dat vooral bestemd is voor de grotere kinderen.
14.30 uur	De kinderen komen uit bed, gaan plassen/op het potje, de luiers worden nagekeken en ze gaan aan tafel om sap te drinken en fruit te eten.
15.15 uur	Spelen, buiten spelen of activiteit.
16.15 uur	De kinderen worden verschoond en/of gaan eventueel weer plassen.
16.30 uur	Sap of water drinken met een cracker.
17.15 uur	Vrij spel binnen of buiten tot de papa's en de mama's komen.

Groepsregels

Bij Kinderopvang Jip & Janneke zijn groepsregels vastgelegd zodat de kinderen leren omgaan met veiligheid, hygiëne, leren rekening te houden met elkaar en zich leren gedragen binnen een groep.

Het is belangrijk om consequent om te gaan met de groepsregels.

Op deze manier leren de kinderen ook om te gaan met deze regels. De pedagogisch medewerkers hebben een voorbeeldfunctie. (imitatie van de pedagogisch medewerkers).

De groepsregels zijn als instructies voor de medewerkers uitgebreid beschreven en opgenomen in het handboek en desgewenst in te zien op de locatie.

Menterschap in de kinderopvang

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen.

De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind.

De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken.

In de dagopvang is de mentor verplicht periodiek de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met de ouders te bespreken.

Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen.

Daarom is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van het kind. De mentor

is één van de pedagogisch medewerkers van de groep waarin het kind geplaatst is. De ouders worden op de hoogte gebracht wie de mentor van hun kind is.

Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals (met toestemming van de ouders).

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd.

Individuele behoeftes van het kind

Door het volgen van de ontwikkeling van het kind sluiten pedagogisch medewerkers aan op de individuele behoeftes van een kind. Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeftes van het kind tegemoet kan worden gekomen.

Teamoverleg

De medewerkers van de verschillende groepen vergaderen per locatie periodiek over belangrijke zaken. De medewerkers kunnen zelf aandachtspunten inbrengen of de agendapunten worden aangedragen door de leidinggevenden. Er worden notulen gemaakt en alle medewerkers dienen op de hoogte te zijn van besproken punten en daaruit voortgekomen acties.

Groepsoverleg

De medewerkers van de stamgroep die gezamenlijk een team vormen vergaderen periodiek over de aandachtspunten specifiek voor de eigen groep. Bij voorkeur in de gehele samenstelling, ofwel met alle medewerkers die op dezelfde groep werkzaam zijn. Zo kan er regelmatig worden geëvalueerd en kunnen nieuwe afspraken worden gemaakt.

Kindbespreking

De kindbespreking vindt bij voorkeur in dezelfde samenstelling plaats. Hier wordt besproken hoe het met alle geplaatste kinderen gaat en welke aandachtspunten er zijn.

Indien nodig volgt er een oudergesprek waar de mentor van het betreffende kind overdracht zal geven over hetgeen en is besproken.

Het groepsoverleg en de kindbespreking van een groep medewerkers blijken hetzelfde agendapunt te bevatten.

Omdat het afscheid aan het einde van de middag al enkele weken zeer dramatisch en langdurig verloopt met een ouder en een kind, stelt de mentor voor aan de ouder om een plan op te stellen.

Als de ouder het pand binnen komt om het kind op te halen, groet de ouder het kind met een knuffel maar doet de medewerker de schoenen en het jasje van het kind aan en begeleidt moeder en kind naar de voordeur. Dit om te voorkomen dat het kind een onnodige strijd aangaat met de moeder en met een enorm gekrijs de rust voor de andere kinderen verstoort.

PEDAGOGISCH HANDELEN BUITENSCHOOLSE OPVANG

Het pedagogisch handelen buitenschoolse opvang specificereert het HOE en WAT in de dagelijkse omgang van de medewerkers met de kinderen én de kinderen onderling.

Vrije tijd

Buitenschoolse opvang is een voorziening waar basisschoolkinderen een deel van hun "vrije" tijd doorbrengen, tijd die ze anders thuis of buiten doorbrengen. In het pedagogisch beleid wordt het feit dat de opvang plaatsvindt in de vrije tijd van de kinderen als leidend uitgangspunt gehanteerd.

Wanneer de kinderen uit school komen wordt er eerst gezamenlijk gedronken en fruit gegeten in de eigen basisgroep van het kind. Daarna mogen de kinderen een activiteit uitzoeken. Ook mogen zij zich verplaatsen binnen het pand of vanuit het "open-deuren-beleid" spelen in een van de ruimtes van de andere basisgroepen.

Voor bepaalde activiteiten zijn regels, bijvoorbeeld t.v. kijken of met de computer spelen.

Vrije tijd wil niet zeggen dat alles binnen deze tijd vrijblijvend is. Zo moeten er wel bepaalde taken verricht worden die er voor zorgen dat de kinderen zich verantwoordelijk voelen voor de spullen en gang van zaken binnen de BSO. Hierbij moet gedacht worden aan speelgoed netjes opruimen, helpen tafeldekken en afruimen.

Maar ook moeten kinderen zich soms aanpassen aan de wensen van de groep. Wil iedereen naar de kinderboerderij behalve 1 kind, dan wil dit niet zeggen dat het uitstapje niet door gaat.

We gaan met z'n allen naar het voetbalveld. Johan heeft geen zin, hij wil op de groep blijven. Bij de vraag wat hij dan had willen doen zegt hij 'niks'. We leggen uit dat hij buiten ook niks mag doen, maar... de pedagogisch medewerker was net van plan om met hem te gaan voetballen. Johan loopt een beetje mokkend mee. Op het veld pakt hij meteen een bal en houdt de pedagogisch medewerker aan haar woord.

Ook moeten kinderen zich aan afspraken houden. Heeft een kind aangegeven dat hij mee doet aan een activiteit, dan doet het kind er ook aan mee. Wil een kind ergens mee spelen, dan is het niet de bedoeling dat het kind na een aantal minuten alweer iets anders gaat doen.

Marieke wil met de poppen spelen, ze rommelt een beetje en gaat naar de auto's. Na twee minuten heeft ze er genoeg van. Ze loopt een beetje te plagen bij andere kinderen en verveeld zich. De pedagogisch medewerker vraagt waar ze zin in heeft, maar ze weet het niet. De pedagogisch medewerker noemt allemaal dingen op. Dan kiest ze dat ze in de zandbak wil. Afgesproken wordt dat als ze in de zandbak gaat er ook tien minuutjes in blijft. Ze zit lekker te spelen met een paar andere kinderen. Na een half uur roept ze de pedagogisch medewerker en vraagt of de tien minuten al om zijn. De pedagogisch medewerker zegt dat dit zo is en ze uit de zandbak mag. Maar dat wil ze niet, ze is toch nog aan het schatgraven!

Het is aan de medewerkers van de basisgroep om de aan hen toevertrouwde kinderen te begeleiden in het prettig besteden van deze "vrije tijd". Waar de een aansporing nodig heeft, kan de ander goed zelfstandig keuzes maken.

De ruimte en de inrichting van de ruimte

Pedagogische visie en inrichting van de ruimte staan niet los van elkaar, er is een goede ruimte nodig om samenspelen te stimuleren en vrije tijd goed in te kunnen vullen.

Het gebouw waarin de **BSO van Poortugaal** is gehuisvest is een groot en uitdagend gebouw. Dit blijkt een groot voordeel maar ook een klein nadeel te bevatten.

Er zijn veel verschillende hoeken en aparte kubussen en er is veel ruimte aan vierkante meters waardoor de kinderen veelvuldig geprikkeld worden om te spelen.

Hiernaast is er ook voldoende ruimte waarin kinderen zich terug kunnen trekken.

Kinderen kunnen zich in kleinere groepen splitsen en zitten elkaars activiteiten zo niet in de weg.

De ruimte en inrichting bevorderen enerzijds de zelfstandigheid en privacy van de kinderen, doch er moet wel voldoende orde, toezicht en overzicht zijn en de kinderen moeten zich wel aan bepaalde regels houden om de uren tijdens de opvang prettig te laten verlopen.

Ook de buitenspeelruimte (tuin) is in een uitdagende omgeving. Kinderen kunnen er veel verschillende activiteiten doen, omdat de locatie in een bosrijke omgeving is gelegen.

Dit biedt de mogelijkheid voor de kinderen om te spelen op het terras, maar ook in het bos kunnen de kinderen zich naar hartenlust uitleven.

Binnen is er rekening gehouden met de verschillende leeftijden van de kinderen.

De ruimtes op de bovenverdieping zijn ingedeeld op een manier die geschikt is voor

oudere kinderen en met spelmateriaal voor deze leeftijdsgroep vanaf 7 jaar. De kubussen worden wisselend ingedeeld om het uitdagend te houden. Ook wanneer er door de kinderen boven wordt gespeeld is er toezicht van een pedagogisch medewerker. De kinderen mogen maar met maximaal 5 jongens en 5 meisjes boven spelen en de groepen rouleren dan gedurende de "vrij-spelen-tijd". De begane grond, beschikt over een zithoek met t.v., stereo en boekenkast. Hierin kunnen de kinderen zich lekker ontspannen. Er is een knutselruimte en een centraal gelegen binnen-zandbak. Behalve indeling in niveau is er dus ook voor de kinderen de mogelijkheid om zich spelenderwijs te ontwikkelen. De kinderen komen vanwege de afstand van school naar de BSO met de auto's of bus van Jip & Janneke of met de taxi.

Het gebouw waarin de **BSO Portland** zich bevindt, is een speels en veelzijdig gebouw. Er zijn meerdere groepsruimtes en flexplekken. In principe zijn er vier basisgroepen die gesplitst zijn in kinderen van 4 tot 8 jaar en kinderen van 8 tot 12 jaar, afhankelijk van het aantal kinderen in een bepaalde leeftijd. Tevens is er op de drukke dagen de beschikking over een gymzaal, deze bevindt zich tegenover het pand. De basisgroepen maken beurtelings gebruik van de gymzaal. De groepsruimtes zijn ingedeeld naar de behoeften van de kinderen. Zo is er een zithoek met t.v., stereo en computerspelletjes, een knutselhoek, verkleedhoek enz. Ook zijn er 2 "flexplekken". Hier kan bijvoorbeeld tafelvoetbal worden gespeeld of kan men met een klein groepje een activiteit ondernemen, dit wisselt regelmatig. Tevens is er de mogelijkheid om heerlijk in de kussens een boekje te lezen. De activiteiten vinden in de eigen basisgroepsruimte plaats of gezamenlijk in samenvoeging. De meeste kinderen zitten op de scholen die grenzen aan het pand en er gaat dan ook weinig tijd verloren in het lopen van school naar de BSO.

De groepsindeling en de basisgroep

De groepsindeling bij de **BSO in Poortugaal** wordt gevormd door de leeftijd van de kinderen, de indeling van de verschillende ruimtes in het grote pand en de verschillende activiteiten die er kunnen plaatsvinden.

De basisgroepen krijgen op deze locatie vooral vorm door de eet- en drinkmomenten gezamenlijk door te brengen aan dezelfde tafels (met een vaste structuur gesitueerd in het pand met een leeftijdsindeling) en tijdens bepaalde activiteiten blijft de basisgroep tevens intact. Zo kan ook in deze grote open ruimte de relatie tussen de basisgroep-medewerkers en de kinderen bewaard blijven en kan het welbevinden van de kinderen goed worden gevolgd en bewaakt.

De oudere kinderen spelen tijdens de vrij-spelen-momenten gedeeltelijk boven, de jongere kinderen beneden.

De kinderen kunnen naast de contacten met de jongens en meisjes vanuit de groepsindeling van de eigen basisgroep, tijdens de vrij-spelen-tijd en/of de open-deuren-momenten, ook vriendjes en vriendinnetjes maken buiten de eigen basisgroep.

De vaste medewerkers van de basisgroepen blijven voor de kinderen gedurende de uren van de opvang wel verantwoordelijk en aanspreekpunt.

De overige medewerkers delen eventuele bijzonderheden die zijn gesignaleerd met de vaste medewerkers van de basisgroep.

Gedurende de drukke middagen; maandag, dinsdag en donderdag is er meer structuur nodig

om de middag voor alle betrokkenen prettig te laten verlopen. Dit heeft invloed op de te maken keuzes en vrijheid van de kinderen. Alles zal binnen of buiten het pand plaatsvinden. Op woensdag en vrijdag en vakantiedagen is de groep aanzienlijk kleiner en zijn er meer mogelijkheden voor gezamenlijke activiteiten en uitstapjes met meerdere basisgroepen in samenvoeging.

Bij de **BSO in Portland** is er onderscheid gemaakt in leeftijdsopbouw en lokaal/ruimte. De basisgroepen bevinden zich in aparte ruimtes waar ze ook een groot deel van de dag verblijven en de activiteiten beleven.

Uiteraard is er tijdens het open-deuren-moment altijd een mogelijkheid om bij de andere groep te spelen. Misschien zit er een broertje/zusje of vriendje/vriendinnetje van school in de andere groep.

Vaak vinden de grotere kinderen het leuk en fijn om de kleintjes te helpen, terwijl de kleintjes bewondering hebben voor de grotere kinderen.

Het drinken en eten vindt plaats in de basisgroepen. Dit moment is een rustpunt op de dag waarop er met elkaar gepraat wordt. De meeste kinderen ervaren het als prettig om hun verhaal kwijt te kunnen. Ook leren ze elkaar en de pedagogisch medewerker op deze manier beter kennen.

De vaste medewerker van de basisgroep houdt toezicht op het welbevinden van de kinderen uit haar basisgroep en bepaalt hoe lang er elders gespeeld mag worden.

Ook hier zijn de kinderen op maandag, dinsdag en donderdag binnen of buiten het pand aan het spelen en bieden de woensdag, vrijdag en vakantiedagen meer ruimte voor uitstapjes en gezamenlijke activiteiten.

Wouter is een rustige verlegen jongen. Wanneer ze gezellig aan tafel zitten, vertelt Willem wat hij heeft gedaan op school. Wouter heeft ook leuke dingen beleefd die hij graag wil vertellen. De pedagogisch medewerker vraagt of er nog meer kinderen iets willen vertellen. Ze ziet aan Wouters gezicht dat hij ook iets kwijt wil. De pedagogisch medewerker vraagt "tussen neus en lippen door" of Wouter nog iets wil vertellen. Na enige aarzeling komt zijn verhaal, de andere kinderen luisteren aandachtig naar hem, en Wouter vindt het prettig om te zien dat andere kinderen zijn verhaal ook interessant vinden. De volgende keer zal hij niet meer aarzelen om zijn belevenissen te vertellen.

Activiteiten aangepast aan de leeftijd van de kinderen

In de vele verschillende activiteiten, die op beide BSO's worden aangeboden wordt scheiding aangebracht tussen de grotere en kleine kinderen. Het kan zijn dat dezelfde activiteit wordt aangeboden, maar kleine kinderen meer hulp krijgen dan de grotere kinderen. De jongere kinderen krijgen soms ook eenvoudiger activiteiten dan de oudere kinderen. Ook worden er regelmatig activiteiten georganiseerd waaraan beide BSO-groepen of een aantal kinderen van deze groepen deelnemen.

Voorbeeld: dezelfde activiteit: De groep gaat maskers maken. De jongste kinderen kleuren zonder op de lijntjes te letten of een beetje binnen de lijntjes. Ze zijn lekker bezig en krijgen complimentjes van de pedagogisch medewerker. Als ze klaar zijn wordt het masker uitgeknipt en de elastiekjes bevestigd. Wanneer de oudere kinderen zomaar wat krassen, krijgen ze geen complimentjes. Wel als het kind zijn best doet, ongeacht het resultaat. De oudere kinderen knippen of prikken zelf het masker uit en worden alleen geholpen als het echt niet lukt.

Voorbeeld: verschillende activiteiten: Met de oudere kinderen doet de pedagogisch medewerker buiten echte balspellen. Eventueel in een wat eenvoudiger spelvorm. Wanneer de jongere kinderen mee willen doen, kan dit niet. Dit zou het spel onuitvoerbaar maken. Met de jongere kinderen is overgooien en in een doel trappen en doelpunten scoren al een spel.

De basisgroep en de pedagogisch medewerker als mentor: elke pedagogisch medewerker heeft, met eventuele ondersteuning van de pedagogisch coach, de speciale zorg en aandacht voor een aantal van de kinderen aan haar toebedeeld en geplaatst in dezelfde basisgroep.

De pedagogisch medewerker zorgt er als mentor voor dat de kinderen uit haar basisgroep goed begeleid en gevolgd worden in hun sociale en emotionele ontwikkeling en dat ze jaarlijks geobserveerd worden. Zij is ook degene, die de ouders zal uitnodigen voor een gesprek over onder anderen de sociale ontwikkeling van het kind tijdens de vrijetijdsbesteding op de BSO. Tijdens de kind-bespreking zal zij de voortgang bespreken van deze kinderen en het eventueel opgemaakte plan van aanpak begeleiden. Tevens kunnen collega's met bijzonderheden over dit kind, bijvoorbeeld betreffende gedrag bij deze basisgroep-medewerker terecht. Zij zal hier dan aandacht aan besteden en eventueel een gesprek hierover aangaan met kind en ouders. Ouders wordt door middel van een overzicht getoond welk kind in welke basisgroep zit.

Wenprocedure op de BSO

Wanneer een kind voor het eerst bij de BSO van Kinderopvang Jip & Janneke komt, of doorstroomt vanuit het kinderdagverblijf, hanteren wij tijdens het bestaande contract of na ingang van het nieuwe contract een wenprocedure.

Tijdens het kennismakingsgesprek met ouder en kind, worden door de pedagogisch medewerker afspraken gemaakt omtrent de wen-dagen.

Het wennen wordt indien mogelijk (bij een doorplaatsing vanuit het kinderdagverblijf) langzaam opgebouwd. Dit kan betekenen; dag 1: het kind komt een paar uurtjes, dag 2: het kind blijft ook mee-eten.

Uiteraard wordt er grondig geëvalueerd hoe de wenperiode is verlopen. Indien nodig kan de wenperiode verlengd worden.

De vaste pedagogisch medewerkers/mentoren op de groep plannen de wen-dagen zoveel mogelijk in op dagen dat zij zelf aanwezig zijn. Zo zien ouders en kind al vanaf het begin zoveel mogelijk dezelfde vaste pedagogisch medewerkers en raken hier vertrouwd mee.

Veiligheid

De veiligheid is in de eerste plaats de veiligheid van de omgeving waarin de kinderen spelen. Zoals veilige stopcontacten en bijvoorbeeld een hek om de buitenspeelruimte. Natuurlijk is er altijd toezicht tijdens het buiten spelen.

De fysieke veiligheid kan soms de drang naar zelfstandigheid en vrijheid in de weg staan. Sommige dingen mogen niet omdat ze te gevaarlijk zijn. Maar hierin speelt de leeftijd ook een rol, en soms zijn kinderen van dezelfde leeftijd zich al wel bewust van gevaar, terwijl anderen dit nog niet zijn. Er zijn algemene regels, maar sommige kinderen hebben individuele regels nodig om de eigen veiligheid te waarborgen.

De kinderen wordt tijdens de opvang geleerd de risico's tijdens het spelen in te schatten en ongevallen te voorkomen. Daarbij kan worden gedacht aan het rennen door het bos in de

tuin in Poortugaal waar ook veel konijnenholen zijn of het spelen met een bal in een ruimte waar ook andere kinderen spelen in de BSO in Portland.

Charlotte is negen, maar heeft ondanks de afspraak de neiging om hard te lopen. Na verschillende waarschuwingen en uitleg dat we het heel erg zouden vinden als ze zou vallen, spreken we af dat ze de volgende keer aan tafel een activiteit gaan doen.

Overdracht van informatie

Wanneer kinderen overgaan van het kinderdagverblijf naar de BSO, wordt er een doorstromingsformulier gebruikt. Dit formulier geeft inzicht in het kind. Hierop worden belangrijke gegevens over allergieën, maar ook over bepaalde specifieke aspecten van het kind genoteerd. Soms geeft de pedagogisch medewerker van de dagopvang mondeling toelichting, zodat de pedagogisch medewerker van de BSO een duidelijk beeld heeft van het kind.

Emotionele veiligheid: de rol van de basisgroep en de mentor/vaste medewerker van de basisgroep.

De andere vorm van veiligheid is de veiligheid in de vorm van geborgenheid. Hoewel alle kinderen behoefte hebben aan deze veiligheid is dit individueel verschillend. Hierbij speelt ook de leeftijd van de kinderen een rol. De jongere kinderen hebben over het algemeen meer behoefte aan geborgenheid dan de oudere kinderen. Zo zitten sommige jonge kinderen vaak op schoot, willen geknuffeld worden, etc. Andere jongere kinderen vinden het belangrijk dat de pedagogisch medewerker kijkt naar wat ze doen, met ze mee doet en trots op ze is. Oudere kinderen willen vaak hun verhalen kwijt kunnen en kunnen praten over wat ze bezig houdt. Het gezamenlijk drinken en eten is voor hen een belangrijke situatie waardoor ze zich op hun gemak voelen. Oudere kinderen zijn ook meer bezig met wat de regels zijn en wat kan en mag om de grenzen van hun vrijheid, maar ook de veiligheid af te tasten. De basisgroep met een beperkte groep kinderen, biedt hen gelegenheid relaties aan te gaan en te onderhouden en een band op te bouwen. Hiernaast blijft er nog genoeg ruimte om met andere kinderen te spelen, maar heb je wel dagelijks dezelfde groep kinderen en je vaste medewerker om je heen tijdens de gezamenlijke momenten.

Vrijheid binnen begrijpelijke en duidelijke grenzen

De vrijheid die de kinderen krijgen is belangrijk, zeker omdat de opvang in de vrije tijd van de kinderen plaatsvindt. Aan de ene kant is een situatie waarin te veel vrijheid wordt gegeven onveilig, aan de andere kant is een situatie waarin te weinig vrijheid wordt gegeven belemmerend en staat veiligheid en geborgenheid in de weg. In plaats van veilig wordt het streng en in plaats van geborgen wordt het geregeld. De vrijheid die wordt gegeven heeft te maken met de leeftijd en individuele behoeften van het kind.

Als de kinderen buiten willen spelen moeten ze dit even melden aan een van de pedagogisch medewerkers. Met sommige kinderen moet de pedagogisch medewerker dan nog een keer duidelijk afspreken waar ze wel en niet mogen spelen, bij andere kinderen is dit overbodig. Er mag geen speelgoed van binnen mee naar buiten worden genomen. Er mag niet worden geklommen in de bomen, of de aanplanting kapot maken. Wanneer kinderen zich niet aan de regels houden zal er overleg plaatsvinden met het kind en zal hij/zij naar binnen worden gestuurd.

Twee meisjes zijn al ruim een uur samen met de barbies aan het spelen. Als andere kinderen aan de pedagogisch medewerker komen vragen of ze met de barbies mogen spelen, houdt de pedagogisch medewerker dit een beetje af. De meisjes zijn dikke vriendinnen en krijgen zo even privacy. Aan de andere kant is het speelgoed van alle kinderen. Na enige tijd geeft de pedagogisch medewerker toestemming aan een ander meisje om mee te doen. Ze wordt niet al te vriendelijk weggestuurd. De pedagogisch medewerker zegt tegen de meisjes dat ze samen moeten doen met het speelgoed en dat er genoeg barbies zijn om te delen. Ze krijgen de volgende keuze; ze kunnen het speelgoed verdelen en het andere meisje mee laten doen, of ze stoppen met het spelen met de barbies en gaan zelf iets anders doen, waardoor er meer materiaal is voor de andere kinderen die ermee willen spelen.

Tijdens het intakegesprek wordt de ouders verzocht om een toestemmingsformulier in te vullen. Dit is nodig voor een aantal praktische zaken. Ook wordt aan de ouders gevraagd of het kind bijvoorbeeld alleen uit school naar de BSO mag fietsen/lopen.

Willem (10 jaar) zegt tegen de pedagogisch medewerker dat hij vanaf nu alleen naar huis mag gaan. De pedagogisch medewerker kijkt even in de gegevens en ziet dat de moeder van Willem hiervoor geen toestemming heeft gegeven. Zijn vriendje Thijs zegt tegen de pedagogisch medewerker dat hij dit ook mag van zijn moeder, hetgeen wel blijkt vastgelegd op een formulier. De pedagogisch medewerker besluit dit bij het ophalen even met moeder van Willem te bespreken. Moeder geeft echter aan hier nog niet veel voor te voelen. De pedagogisch medewerker zal Willem dus gewoon van school naar de BSO begeleiden, tot moeder heeft aangegeven dat het wel mag en daarvoor een nieuw toestemmingsformulier heeft getekend.

Zelfstandigheid

Vrijheid zorgt ervoor dat kinderen zelfstandig leren functioneren. Ze kunnen zelf bedenken wat ze willen en hoe ze iets willen. Hoe ze hun problemen oplossen en uitvinden wat ze zelf kunnen.

Veiligheid biedt ze een kader waarbinnen ze hun zelfstandigheid kunnen ontwikkelen. Zo zorgt een veilige sfeer ervoor dat ze weten dat ze dingen mogen proberen en dat dingen mogen mislukken, terwijl er niet iets van ze wordt verwacht wat te hoog gegrepen is. De jongere kinderen leren van de oudere kinderen en van de oudere kinderen wordt meer zelfstandigheid verwacht dan van de jongere kinderen. De oudere kinderen hebben ook meer behoefte aan zelfstandigheid en ruimte om zelf dingen uit te zoeken.

Zo wordt van de oudere kinderen verwacht dat ze 'hun' verdieping netjes achterlaten, de jongere kinderen ruimen vaak op hun eigen manier op en kunnen niet altijd iets in de oorspronkelijke staat achter laten. De oudere kinderen worden niet geholpen met aankleden, de jongere kinderen kunnen altijd hulp vragen, als ze het maar zelf hebben geprobeerd.

Verantwoordelijkheid

Vrijheid betekent ook verantwoordelijkheid. Als je zelf hebt gekozen om iets wel of niet te doen is het ook je verantwoordelijkheid. Bij de jongere kinderen is dit in mindere mate van toepassing omdat zij minder vrijheid krijgen.

Twee kleuters willen samen met lego spelen. Om onduidelijke redenen willen ze de gehele bak met Lego hierbij leegstorten op de vloer. De pedagogisch medewerker waarschuwt dat ze dan heel lang bezig zijn met het weer opruimen na afloop, dus dat ze dat beter niet kunnen doen. Ze doen het echter toch!. Als ze klaar zijn, zijn ze een kwartier bezig met opruimen en moet de pedagogisch medewerker ze telkens aansporen om door te gaan met opruimen. De pedagogisch medewerker zegt dat het toch niet zo'n goed idee was om de bak om te keren, daar zijn de kleuters het wel mee eens.

De kinderen hebben ook verantwoordelijkheid met betrekking tot de ruimte. Dit wil zeggen dat ze de spulletjes opruimen, het materiaal gebruiken op de manier zoals het hoort en geen spullen kapot maken. Bij de oudere kinderen is het opruimen van de eigen spullen iets wat ze uit zichzelf moeten doen en anders worden ze tot de orde geroepen. Ook de jongere kinderen moeten dit doen, maar die worden op een andere manier aangesproken als ze dit niet doen.

Na het drinken brengen de kinderen zelf de bekers naar de keuken. De oudere kinderen kunnen helpen met bijvoorbeeld tafels afvegen, kwasten uitspoelen, vegen, enzovoorts.

Corrigeren

Als er iets gebeurd wat niet mag, dan zal een pedagogisch medewerker het kind hierop aanspreken in de BSO. Werkt dit niet dan wordt het kind even apart gezet en toegesproken door de pedagogisch medewerker, zodat de andere kinderen niet mee kunnen luisteren en nogmaals zal het kind aangesproken worden op het ongewenste gedrag.

Als het kind in herhaling blijft vallen dan wordt het kind aan de tafel gezet voor een aantal minuten en moet hij/zij een rustige activiteit bedenken. Kan hij/zij dat niet bedenken, dan wordt dit door de pedagogisch medewerker aangeboden.

Ongewenst gedrag dat zich vaker voordoet zal na bespreking met het kind ook worden besproken met de ouder.

Kinderen die ook na het opstellen en werken met een plan van aanpak geen verbetering laten zien en een gevaar of bedreiging voor de andere kinderen vormen op fysiek of emotioneel gebied, kunnen na overleg met de ouders worden verwijderd van de BSO.

Dit is gelukkig zelden nodig. Vooral omdat we vanuit het item normen en waarden regelmatig met de kinderen in gesprek gaan als er zich incidenten hebben voorgedaan.

Normen en waarden

Door de kinderen met respect te behandelen, leren ze ook respect te hebben voor anderen.

Fysiek geweld (duwen, slaan enz.) tussen de kinderen onderling wordt niet geaccepteerd.

Ook verbaal geweld (uitjouwen, schelden enz.) keuren wij af. De pedagogisch medewerkers mogen worden aangesproken met hun voornaam of met juf. Bij het aanspreken kijken we elkaar aan. Scheldwoorden mogen niet worden gebruikt en kinderen zullen daar direct op worden aangesproken. Ook brutale taal wordt door de pedagogisch medewerkers niet getolereerd. Respect naar elkaar is voor ons erg belangrijk!

Agnes (10 jaar) wordt door een van de andere kinderen aangesproken met "hé dikke". De pedagogisch medewerker grijpt in en legt uit dat we niet op die manier met elkaar omgaan en dat iedereen met de voornaam aangesproken wordt. De pedagogisch medewerker legt uit dat iedereen er anders uitziet en dat zo'n opmerking iemand heel

verdrietig *kan* *maken.*
Ze spreekt dan ook af dit niet meer te willen horen.

Het overbrengen van waarden en normen is een belangrijk facet van opvoeden. We hebben respect voor de normen en waarden van thuis, denk aan bidden voor het eten of andere eetgewoonten.

We willen de verschillende opvattingen in normen en waarden laten zien zonder dat dit de kinderen in verwarring brengt.

Huisregels

Er zijn huisregels opgesteld onder andere op het gebied van taxivervoer, eten, buiten spelen, verjaardagen, vakantieactiviteiten, gebruik van mobiele telefoons, spelcomputers en het meebrengen van speelgoed.

De huisregels zijn per locatie verschillend en beschikbaar op de groep en worden regelmatig met de kinderen besproken.

Ze zijn er vooral om het voor iedereen prettig te maken en houden tijdens het vervoer en/of de tijd die wordt doorgebracht op de BSO, of tijdens uitstapjes.

Dagindeling Buitenschoolse Opvang

De dagindeling voor schoolkinderen is vooral gericht op besteding van de vrije tijd. Ze hebben wel vaste tijden voor eten en drinken. Een globale indeling is:

07.00 uur:	vrij spelen
08.05 uur:	opruimen
08.10 uur:	jassen en schoenen aan.
08.15 uur	naar school
12.00 uur - 13.30 uur	tussen-schoolse opvang alleen beschikbaar op de locatie in Rhooen-Portland. Gezamenlijk eten en nog even spelen tot het weer tijd is om naar school te gaan.

Op maandag, dinsdag en donderdag

14.00 - 15.30 uur:	kinderen komen uit school. Gaan vrij spelen tot alle kinderen er zijn.
15.45 uur	aan tafel drinken met fruit/ crackers/ ontbijtkoek
16.00 uur	spelen naar keuze binnen of buiten of doen een activiteit (bij locatie Portland kan in de gymzaal gespeeld worden)
17.00 uur	drinken met crackers met smeerworst of smeerkaas

Op woensdag en vrijdagmiddag

12.00 uur	kinderen komen uit school, gaan naar het toilet en handen wassen en gaan aan tafel.
12.15 uur	broodmaaltijd
12.45 uur	vrij spelen en/of activiteit, soms wordt er gewerkt met thema's.
14.00 uur	drinken met fruit/biscuitje
14.15 uur	spelen of activiteit
17.00 uur	drinken met cracker met smeerworst of smeerkaas
16.00 uur – 19.00 uur:	spelen of activiteit, naar behoefte nogmaals drinken.

Activiteiten kunnen ook buiten de locatie plaatsvinden.

Vaste doch flexibele dagindeling;

Soms vraagt de hectiek van de dag of een bijzondere gebeurtenis of activiteit om een aanpassing van het dagprogramma. Soms geldt dit voor de enkele groep, soms ook voor alle groepen van de BSO.

Enkele voorbeelden zijn: activiteiten, feesten, ontruimingsoefeningen, uitstapjes, etc. Toch wordt er voor het dagritme zoveel mogelijk vastgehouden aan deze dagindeling. In sommige gevallen zijn er verschillen per locatie.

Schoolvakantie

Voor de schoolvakanties wordt per vakantie een dagindeling en vakantieplanning gemaakt. Dit programma is afhankelijk van het aantal kinderen, de wensen en behoeften van de kinderen en de aan te bieden activiteiten.

Teamoverleg

De medewerkers van de verschillende groepen vergaderen per locatie periodiek over belangrijke zaken. De medewerkers kunnen zelf aandachtspunten inbrengen of de agendapunten worden aangedragen door de leidinggevenden. Er worden notulen gemaakt en alle medewerkers dienen op de hoogte te zijn van besproken punten en daaruit voortgekomen acties.

Groepsoverleg

De medewerkers van de stamgroep die gezamenlijk een team vormen vergaderen periodiek over de aandachtspunten specifiek voor de eigen groep. Bij voorkeur in de gehele samenstelling, ofwel met alle medewerkers die op dezelfde groep werkzaam zijn. Zo kan er regelmatig worden geëvalueerd en kunnen nieuwe afspraken worden gemaakt.

De **kind-bespreking** vindt bij voorkeur in dezelfde samenstelling plaats. Hier wordt besproken hoe het met alle geplaatste kinderen gaat en welke aandachtspunten er zijn. Indien nodig volgt er een oudergesprek waar de mentor van het betreffende kind overdracht zal geven over hetgeen en is besproken.

Het kind-volg-systeem: observeren en signaleren bij zowel het kinderdagverblijf als de bso

Het werken met het kind-volg-systeem vormt een belangrijk onderdeel van de taken van de pedagogisch medewerkers en kent dan ook een aantal verplichte onderdelen, die in het beleid moeten zijn opgenomen.

De medewerkers worden op deze taken gecontroleerd en beoordeeld.

Observatieformulieren: KDV en BSO

Tenminste éénmaal per jaar wordt er voor elk kind van het **kinderdagverblijf** een observatieformulier ingevuld, dat bij de ouders ter bespreking wordt aangeboden.

Voor de kinderen geplaatst bij het kinderdagverblijf geldt er een wettelijke verplichting voor het vormgeven van een kind-volg-systeem en de uiteindelijke overdracht van informatie naar de basisschool.

Het verslag wordt gemaakt door de mentor van het kind, doch regelmatig samen met een collega. Het geeft gegevens weer over de verschillende ontwikkelingsgebieden en het functioneren van het kind hierbinnen.

Hoewel we de kinderen vanuit onze visie, zich laten ontwikkelen vanuit hun eigen tempo, stimuleren we de verschillende ontwikkelingsgebieden natuurlijk wel. Het verslag geeft dan ook weer welke basisvaardigheden een kind inmiddels meer of minder heeft bereikt.

Het formulier bevat tevens ruimte om hetgeen met de ouders besproken is en/of eventuele bijzonderheden te vermelden.

Het verslag wordt na afloop onderdeel van het dossier van het kind.

Frequentie en planning

Observeren doe je dagelijks tijdens het uitvoeren van het werk.

Daarnaast observeert de pedagogisch medewerker als mentor alle aan haar mentorschap toevertrouwde kinderen van het kinderdagverblijf op de groep jaarlijks aan de hand van het observatieschema, telkens rond de verjaardag van het kind.

Er zijn verschillende observatieschema's:

- 1 jaar
- 2 jaar
- 3 en 4 jaar
- BSO (naar wens van de ouders)

Verlaat het kind eerder de opvang en is er meer dan 9 maanden verstreken na de vorige observatie, dan wordt het betreffende *observatieschema* ingevuld en volgt een eindgesprek.

Voor de kinderen geplaatst bij de **BSO** is er een verplichting voor de scholen, doch bieden wij een observatieverslag als aanvulling aan.

Er wordt dan ook eerst aan de ouders gevraagd of ze een dergelijke observatie wensen.

Veel ouders geven aan deze rapportage ook op school te verkrijgen en hebben geen behoefte aan een gesprek aan de hand van een observatie.

Andere ouders zien het als een mooie aanvulling vanuit deze andere situatie dan de school en willen er graag een gesprek over met de mentor van het kind.

Het welbevinden van het kind bewaken en alert zijn op signalen.

Tijdens de opvangdagen van het kind wordt door de medewerkers voortdurend in de gaten gehouden of het goed gaat met het kind. Qua ontwikkeling maar ook qua gedrag en plezier in het aanwezig zijn.

Kinderen die een zorgelijk gedrag laten zien, hebben daarvoor vaak een speciale reden.

Mocht dit gedrag zich vaker voordoen, dan zal de medewerker (mentor) hierover het gesprek aangaan met het kind, in het geval van een BSO-plaatsing, en/of de ouders en dan wordt er gezamenlijk gezocht naar de oorzaak en de oplossing.

Bij grote en moeilijk op te lossen problemen kan er worden doorverwezen naar de beschikbare hulpverlening.

Overdracht peuter – kleuter; informatieoverdracht van kinderdagverblijf naar de basisschool

Bij de leeftijd van 3 jaar en 9 maanden observeert de pedagogisch medewerker het kind aan de hand van het *observatieschema* en tevens m.b.v. het *Overdrachtsdocument van voorschool naar basisschool*.

De observaties worden besproken met de ouders..

Deze gegevens worden na toestemming van de ouder naar de basisschool gestuurd waar het kind naartoe gaat.

Indien het kind doorstroomt van de peutergroep naar de BSO van Jip & Janneke, kan na overleg met de ouder de pedagogisch medewerker van de BSO een kopie ontvangen van deze documenten of deze inzien.

Ontwikkelingsgebieden die worden geobserveerd

Door kinderen te observeren krijgen we inzicht in de ontwikkeling van de verschillende ontwikkelingsgebieden zoals:

- Taal/spraakontwikkeling

- Motorische ontwikkeling
- Sociaal/emotionele ontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling

Wat kunnen we verder bereiken:

- het adequaat reageren op een eventuele achterstand;
- het kunnen informeren van de ouders over het gedrag en ontwikkeling van hun kind;
- het kunnen inspelen op de individuele behoeften van een kind;
- erachter kunnen komen hoe de groep functioneert;
- erachter kunnen komen of er met bepaald materiaal veel of weinig gespeeld wordt;
- onderling ervaringen kunnen uitwisselen.

Bij een overplaatsing of doorplaatsing naar een andere groep geeft de pedagogisch medewerker het observatieverslag na bespreking met én met toestemming van de ouders aan de pedagogisch medewerker van de groep waar het kind naartoe gaat.

Plan van aanpak

Bij aanhoudende problemen kan er worden besloten een plan van aanpak op te stellen met als doel het probleem te verkleinen of op te lossen.

Het plan van aanpak bevat minimaal de volgende onderwerpen:

- (Verwijzing naar) de gehouden observatie(s)
- Geconstateerde achterstand in de ontwikkeling van het kind of gedragsproblemen
- Verslag van gesprek en afspraken met de ouders hierover
- Stappenplan en tijdspad, inclusief geplande observatieperiodes, evaluatiemomenten en terugkoppeling aan ouders
- Uitgewerkte handelwijze pedagogisch medewerkers inclusief voorbeelden
- Verantwoordelijkheden en taken van de pedagogisch medewerkers

Na evaluatie kan aanpassing van het plan van aanpak noodzakelijk zijn. Dit wordt besproken met de pedagogisch medewerkers en teruggekoppeld aan de ouders.

Externe hulp kan in principe alleen door de ouders zelf worden ingeschakeld, na advies van een medewerker of de pedagoog.

Wel is er een mogelijkheid tot het raadplegen van een deskundige als ondersteuning voor de pedagogisch medewerkers.

Vastleggen gegevens en privacy-beleid.

Alle gegevens die worden vastgelegd worden opgenomen in het kind-dossier, dat in een afgesloten kast wordt bewaard tot de plaatsing van het kind wordt beëindigd.

Overdracht naar derden zal alleen plaatsvinden met schriftelijke toestemming van de ouder.

Aandacht voor gezondheid en ziekte, hygiëne en veiligheid

Aandacht voor gezondheid en ziekte

Doel

Het voorkomen en tegengaan van verspreiding van infectieziekten.

Het management van Kinderopvang Jip & Janneke is zich ervan bewust dat ouders voor een kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang kiezen omdat de opvang hierbij gegarandeerd is. Een uitzondering hierop is echter de situatie waarbij een kind ziek is.

Wanneer is een kind ziek?

Ziekte is een nogal rekbaar begrip en hierdoor kan er onduidelijkheid en/of discussie ontstaan of een kind met bepaalde ziekteverschijnselen naar het kinderdagverblijf of de buitenschoolse opvang mag komen of juist thuis moet blijven.

In dit protocol wordt uitgelegd hoe wij met zieke kinderen omgaan en wat de richtlijnen bij bepaalde ziekten zijn.

Zieke Kinderen;

Wat is ziek zijn?

Een kind dat zich niet lekker voelt, verdient extra zorg en aandacht, die op het kinderdagverblijf in een groep soms moeilijker te bieden is. Een kind dat één-op-één aandacht nodig heeft voelt zich om wat voor reden dan ook, niet lekker in een grote groep.

Daarnaast kan het misschien moeilijker meekomen met het dagprogramma van de groep, omdat het niet lekker is, huilerig is of koorts boven de 38,5 heeft of één van de besmettelijke ziekten.

Wij denken dat kinderen zich in een dergelijke situatie thuis het best voelen en kunnen rusten of beter worden.

Ook is het belangrijk dat wij de andere kinderen kunnen beschermen tegen ziekten.

Wij willen de ouders dan ook verzoeken zich te houden aan de regels ten aanzien van ziekte. Bij twijfel kan men altijd met de pedagogische medewerkers of met een leidinggevende overleggen.

Wanneer er een besmettelijke ziekte heerst bij Kinderopvang Jip & Janneke, dan wordt dit bekend gemaakt door de informatie c.q. waarschuwingsbrieven op de deuren in de hal. Hierin staat vermeld welke ziekte er op het moment heerst, hoe deze is te herkennen en wat men wel en/of niet moet doen bij deze ziekte.

Meer informatie kan worden gevonden op de website van het RIVM (Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu).

Wij hanteren de richtlijnen zoals worden weergegeven in de door deze organisatie beschreven protocollen

Ziek worden tijdens de opvanguren

Op het moment dat het kind boven de 38,5 C koorts heeft, zullen de pedagogisch medewerkers de ouders inlichten en met de ouders bespreken wanneer het kind zal worden opgehaald.

Wij gebruiken om het kind zo min mogelijk te belasten een voorhoofdthermometer voor het opnemen van de koorts.

Wij geven géén koorts-onderdrukkende medicatie, tenzij nadrukkelijk en op recept door een arts aangegeven verklaring en na ondertekening van de ouder op een speciaal formulier, de medicijnverklaring.

Onderstaande aandachtspunten kunnen daarnaast voor een pedagogisch medewerker tevens aanleiding zijn om bij ongerustheid de ouders te bellen:

- ✓ Gedrag; huilerig, hangerig, .
- ✓ Lichamelijke kenmerken; bijvoorbeeld een snel opkomende huiduitslag
- ✓ Speelt en gedraagt het kind zich zoals zij van hem of haar gewend zijn?
- ✓ Praat het kind zoals zij gewend zijn?
- ✓ Reageert het op wat men zegt of doet?
- ✓ Voelt het warm aan?
- ✓ Huilt het vaker of langer dan anders?
- ✓ Heeft het regelmatig een natte luier?
- ✓ Gaat het naar de wc en wat is het resultaat?
- ✓ Wil het steeds liggen of slaapt het meer dan anders?
- ✓ Klaagt het kind over pijn?

Niet elke gedragsverandering wordt door ziekte veroorzaakt en het is ook niet de bedoeling dat pedagogisch medewerkers een diagnose gaan stellen. Het is echter wel van belang dat men alert is op zieke/afwijkende gedragingen en uiterlijke kenmerken, zeker bij de kleine kinderen van het kinderdagverblijf.

Hoe gaan wij om met wering van zieke kinderen?

Wij vinden dat een kind thuis hoort of opgehaald moet worden als:

- ✓ Het kind zo ziek is dat het niet aan het normale dagprogramma kan meedoen.
- ✓ Het kind zoveel extra verzorging nodig heeft dat dit voor de pedagogisch medewerker niet op te brengen is zonder de andere kinderen tekort te doen.
- ✓ Er een strikt medische noodzaak is ontstaan voor het weren van een ziek kind, doordat dit kind een van de gevaarlijke infectieziekten blijkt te hebben.

Wanneer wordt er een huisarts ingeschakeld?

In principe is bij ziekte van een kind de ouder degene die bepaald of de huisarts moet worden ingeschakeld. Het kan wel voorkomen dat wij u vragen bij twijfel een huisarts te bezoeken met uw kind. Soms om ter bescherming van de andere kinderen het van belang om een diagnose gesteld te krijgen.

Alleen als er acuut gevaar dreigt, schakelen wij vanuit kinderopvang Jip & Janneke direct een arts in.

Voorbeelden van dergelijke gevallen zijn:

- ✓ een kind dat het plotseling benauwd krijgt;
- ✓ een kind dat bewusteloos raakt of niet meer op aanspreken reageert;
- ✓ een kind met plotselinge hoge koorts;
- ✓ een kind dat plotseling ernstig ziek lijkt;
- ✓ ongevallen.

We hebben afspraken met een huisarts in de directe omgeving van het kinderdagverblijf/de buitenschoolse opvang, doch is de huisarts niet bereikbaar of oordelen wij snelle hulp nodig te hebben van een arts, dan kunnen wij besluiten in een noodsituaties via 112 een ambulance te bellen.

Afspraken met ouders over het beleid bij ziekte

Om te voorkomen dat een (acute) ziekte van het kind leidt tot conflicten tussen ouders onderling en/of Kinderopvang Jip & Janneke als aanbieder van de opvang, vragen wij u om zich te houden aan de richtlijnen die wij hanteren bij ziekte van een kind.

Tijdens het intakegesprek wordt dit ter sprake gebracht, zodat elke ouder op de hoogte is. Bij het informatiepakket dat ouders krijgen is dit document bijgevoegd.

Personen met een verhoogd risico

Hieronder vallen: kinderen met chronische ziekten of een stoornis in de afweer

Omdat er in de kinderopvang regelmatig besmettelijke ziekten voorkomen, is het goed te weten of er kinderen zijn die extra risico lopen om ernstig ziek te worden als zij een infectie oplopen. Dit kan het geval zijn bij bepaalde ernstige chronische ziekten of bij een stoornis in de afweer.

Op het intakeformulier worden dergelijke medische bijzonderheden vastgelegd, voor de medewerkers op de groep en het kind-dossier. Ouders kunnen dan gewaarschuwd worden als er een infectieziekte geconstateerd wordt die voor hun kind een bijzonder risico geeft.

Ouders kunnen dan in overleg met de behandelend kinderarts eventueel voorzorgsmaatregelen nemen of hun kind tijdelijk thuis houden.

Risico's voor volwassenen

Er zijn enkele infectieziekten die bij volwassenen een verhoogd risico geven.

Bij zwangere vrouwen kunnen met name rode hond, waterpokken en de vijfde ziekte complicaties veroorzaken en/of gevaar opleveren voor de baby.

Ook mensen met een verminderde afweer kunnen een verhoogd risico lopen bij bepaalde ziekten.

Als een verdenking van een van de genoemde ziekten zich voordoet op het kinderdagverblijf, dan zullen we u dat melden. Indien van toepassing zullen we de informatie van het RIVM bijvoegen in de tekst van de brief.

Vaccinaties

Weerstand tegen infectieziekten kan behalve door het doormaken van de ziekte ook worden opgebouwd door vaccinatie. Juist bij een vaccinatie worden ziekteverwekkers of onderdelen daarvan in het lichaam gebracht, meestal door een injectie. Als reactie hierop gaat het lichaam antistoffen aanmaken.

Rijksvaccinatieprogramma

In Nederland wordt in het kader van het Rijksvaccinatieprogramma aan alle kinderen gratis vaccinaties aangeboden tegen een aantal infectieziekten die ernstig kunnen verlopen.

Registratie van de vaccinatiestatus van de kinderen door het kindercentrum.

Als een dergelijk ziektegeval zich voordoet op het kinderdagverblijf vinden wij het belangrijk om te weten of de andere kinderen in de groep beschermd zijn tegen die ziekte.

Bij de intake vragen we ouders een kopie van de inentingsgegevens, zodat we weten welke inentingen het kind heeft gehad en wanneer.

Toelating van niet-gevaccineerde kinderen

Dit is met name een risico voor het ongevaccineerde kind zelf en kleine kinderen, die de betreffende vaccinatie nog niet gehad hebben, die zijn namelijk niet of minder beschermd als het met de veroorzakers van de betreffende ziekten in aanraking komt.

De kans dat een niet-gevaccineerd kind andere kinderen met een ziekte uit het Rijksvaccinatieprogramma besmet, is uiterst klein.

De meeste ziekten uit het rijksvaccinatieprogramma komen in Nederland zelden meer voor. Vanuit medisch oogpunt is het daarom niet nodig ongevaccineerde kinderen per definitie toelating tot kinderopvang Jip & Janneke te weigeren. De wet geeft ons daar ook nog geen gelegenheid toe.

Wanneer schakelen wij de GGD in?

Eén van de taken van de GGD is de bestrijding van infectieziekten.

Wij zijn verplicht melding te doen van bepaalde infectieziekten aan de ouders én de GGD.

Ook geeft de GGD voorlichting over ziekten en adviezen over hygiënemaatregelen.

Wettelijk verplichte melding van infectieziekten (Artikel 26 van de Wet publieke gezondheid)

In het geval van het optreden van een infectieziekte dienen er maatregelen te worden getroffen om te voorkomen dat de infectieziekte zich verder verspreidt.

Hoe eerder hierbij maatregelen worden genomen, des te kleiner is het eventuele gevolg.

We hopen door middel van het opstellen van dit document inzicht en duidelijkheid te hebben geboden in de richtlijnen die wij moeten hanteren als het gaat om een ziek kind.

Aandacht voor hygiëne

Doel

Voorkoming van groei van micro-organismen en tegengaan van verspreiding van infectieziekten, zodat onnodige overdracht van ziektekiemen wordt voorkomen. Bij dit aandachtspunt zijn vele items van toepassing voor zowel het kinderdagverblijf KDV als de buitenschoolse opvang BSO. Is dit niet het geval dan wordt dat expliciet aangegeven.

Waarom is goede hygiëne in de kinderopvang belangrijk?

Kinderen vormen een kwetsbare groep. Hun afweersysteem is nog volop in ontwikkeling. Via de andere kinderen en bijvoorbeeld door het gebruik van gezamenlijk materiaal en toiletten komen zij vaker in contact met allerlei ziekteverwekkers (micro-organismen) waartegen zij nog geen weerstand hebben opgebouwd. Hygiënemaatregelen zijn noodzakelijk om (onnodige) overdracht van ziektekiemen tegen te gaan en het aantal schadelijke micro-organismen tot een minimum te beperken.

Hygiëne is ook van belang bij de bereiding van voeding en het schoonhouden van de ruimtes van de opvang.

Wij worden in deze onderwerpen ondersteund door documenten en richtlijnen van de GGD/RIVM/LCHV: *Gezondheidsrisico's in een kindercentrum*.

Deze richtlijnen dienen als uitgangspunt voor de werkwijze van de medewerkers.

Hoe kunnen gezondheidsrisico's worden beperkt?

Doordat wij extra aandacht besteden aan hygiëne worden gezondheidsrisico's beperkt.

Aan het einde van de dag wordt de groep schoon gemaakt door een schoonmaakbedrijf.

Er wordt dan stof gezogen, gedweild, de wasbakjes worden schoongemaakt, en de toiletten gereinigd.

Daarnaast zorgen wij op de groep gedurende de dag dat het materiaal waar wij mee werken achteraf weer hygiënisch wordt gereinigd.

De kinderen wordt aangeleerd om na ieder toiletbezoek de handen te wassen, en wij leren

de kinderen een goede hoest/nies discipline aan.

De handen worden tevens voor en na de maaltijd gewassen, en na het buiten spelen.

Wanneer de handjes zichtbaar vies zijn, worden deze uiteraard tussendoor ook schoongemaakt. Door op een hygiënische manier te werken wordt er voorkomen dat micro-organismen zich kunnen vermenigvuldigen tot grote hoeveelheden.

Wanneer er toch sprake is van een verhoogd risico op besmetting (door bijvoorbeeld zieke kinderen, besmet voedsel of een ongeluk met een open wond), moet er op een juiste manier gehandeld worden en moet het speelgoed waarmee het kind heeft gespeeld direct na gebruik worden gereinigd.

Persoonlijke hygiëne

Ieder mens draagt ontelbare, al dan niet ziekmakende, micro-organismen bij zich. Een groot deel van de infecties wordt door mensen overgedragen. Om verspreiding van micro-organismen naar andere mensen tegen te gaan is een goede persoonlijke hygiëne belangrijk. Onze pedagogisch medewerkers kunnen bij de verzorging van de kinderen de micro-organismen van het ene kind via hun handen overbrengen naar een ander kind. Daarom is voor hen een goede persoonlijke hygiëne extra belangrijk.

Handhygiëne

Ziektekiemen worden onder meer via de handen overgedragen. Een goede handhygiëne door de medewerkers, maar ook door de kinderen, is een van de meest effectieve manieren om besmettingen te voorkomen.

Spenen en flessen, KDV

De pedagogisch medewerkers vervangen de losse spenen en de spenen op de flessen iedere drie maanden. De flessen en spenen worden aan het begin van iedere dag uitgekookt in een sterilisator. De spenen gaan in een potje, voorzien van naam, en blijven de rest van de dag voor dat kind. Fopspenen worden in speciale “kastjes” bewaard en iedere 3 maanden vervangen.

Buitenhygiëne

De buitenzandbak is afgeschermd wanneer er niet in wordt gespeeld. Het zand wordt eenmaal per jaar verversen en/of bijgevuld.

Voordat de kinderen naar buiten gaan, controleren de pedagogisch medewerkers het speelterrein op losse voorwerpen, zwerfvuil en uitwerpselen van dieren.

Gebruik zwembadjes in de zomer, KDV

Het water in het badje wordt dagelijks verschoond en er wordt slechts een klein laagje niet te koud water gebruikt, zodat kinderen die omvallen niet onder water terecht komen.

We houden de badjes gedurende de dag schoon.

Voor de kinderen die nog niet zindelijk zijn gebruiken we zwemluiers.

Gebruik zwembad in de zomer, BSO

Het zwembad wordt voorzien van een pomp en het water wordt regelmatig verversen.

Slapen, KDV

Ieder kind heeft eigen beddengoed (bij de baby's en dreumesen is dit een eigen slaapzak) en, indien mogelijk, zoveel mogelijk een eigen slaapplek.

Dagelijks lucht de pedagogisch medewerker de slaapkamer goed door het openzetten van deuren en/of ramen.

Hoest en niesprotocol

Om zoveel mogelijk te voorkomen dat kinderen elkaar besmetten of medewerkers de kinderen besmetten is er een hoest- en niesprotocol opgesteld, waar de medewerkers zich aan moeten houden en de kinderen op aansturen.

Zakdoeken

Bij het afvegen van de neus kunnen er ziekteverwekkers op de zakdoek en de handen komen. Hergebruikte zakdoeken zijn een onderschatte besmettingsbron. In een warme (broekzak) en vochtige omgeving gedijen micro-organismen goed. Bij hergebruik van de vuile zakdoek is er een reële kans dat besmetting via de handen wordt overgedragen. Er worden dan ook alléén papieren zakdoeken of tissues gebruikt en deze worden na gebruik weggegooid.

Aandacht voor de veiligheid

De Wet Kinderopvang en de veiligheidseisen

In de wet Kinderopvang is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen een kinderopvangorganisatie moet voldoen. Deze kwaliteitseisen zijn vooral gericht op de veiligheid voor kinderen. Het gaat immers om kinderen in een kwetsbare leeftijdsgroep. Daarnaast worden bijvoorbeeld ook eisen gesteld aan de kwaliteit van huisvesting, van het spel- en ontwikkelingsmateriaal en van medezeggenschap door ouders. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht houden op de kwaliteit. In opdracht van de gemeente voert de GGD dan ook regelmatig inspecties uit.

Met stip op 1

Veiligheid is een belangrijk uitgangspunt voor professionele kinderopvang. Veiligheid is voor Kinderopvang Jip & Janneke geen vanzelfsprekend gegeven maar een constant aandachtspunt waarbij iedere dag weer stil gestaan wordt en moet worden nagegaan of de veiligheid van de kinderen voldoende gewaarborgd is.

Door Kinderopvang Jip & Janneke wordt veiligheid op verschillende manieren bekeken, regelmatig geëvalueerd en bijgesteld en opgesplitst in twee vormen.

- De eerste vorm van veiligheid is goed **controleerbaar**, omdat het hier gaat om feitelijkheden. Is de inventaris in goede staat van onderhoud, werkt de brandmeldinstallatie, is het speelgoed niet kapot en wanneer is de laatste ontruimingsoefening geweest.
- Een veel moeilijker te controleren vorm van veiligheid ligt hem in **de gedraging van personen**. De meeste ongelukken zijn te wijten aan gedragingen van personen waarbij de regel die veiligheid moet waarborgen niet goed of niet wordt nageleefd. Om juist deze vorm van veiligheid optimaal te waarborgen moet er sprake zijn van een dynamisch proces waarbij medewerkers iedere keer stil moeten staan bij de gevolgen die hun handelen kan veroorzaken indien niet wordt gewerkt conform de regels. Denkt u hier bijvoorbeeld aan kokend water, dichtvallende deuren, elektriciteit en dergelijke.

Fouten in gedragingen van medewerkers kunnen moeilijk volledig worden uitgesloten. Maar juist door de methode van de confrontatie van eigen gedraging worden de medewerkers constant met de regels geconfronteerd en de fouten zoveel mogelijk beperkt. Daarom is het onderwerp “veiligheid” een vast onderdeel op de agenda van de teamvergadering.

Alle reeds in het begin van dit pedagogisch beleidsplan uitgebreid beschreven veiligheidseisen die vanuit de wetgeving verplicht zijn ondersteunen en verhogen de veiligheid mede:

De continue screening; Alle medewerkers in de kinderopvang moeten een *Verklaring Omtrent het Gedrag* (VOG) hebben. De VOG toont aan dat een medewerker geen strafbare feiten heeft gepleegd waardoor hij niet met kinderen mag werken. Vanaf het tweede kwartaal van 2018 is de verplichte registratie in het personenregister werkzaam of aanwezig in de kinderopvang aan toegevoegd

Het vier-ogen-principe; Dit houdt in dat er altijd een andere volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met de beroepskracht.

De meldcode; huiselijk geweld en kindermishandeling; De *Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling* helpt professionals goed te reageren bij signalen van geweld. Dit kan zijn vanuit de ouder maar ook medewerkers kunnen zorgen hebben over een collega. Het afwegingskader dat er recent aan is toegevoegd maakt het op de juiste wijze handelen eenvoudiger.

De achterwacht-regeling; de achterwacht-regeling borgt bij een calamiteit, de aanwezigheid van een volwassene op afstand, ter ondersteuning van een pedagogisch medewerker werkzaam op de groep. Deze volwassene kan indien nodig zo snel mogelijk of tenminste binnen de aanrijtijd van een ambulance aanwezig zijn op de locatie waar de hulp gewenst wordt.

Het toepassen van de 3 uren regeling

Er mag gedurende slechts maximaal 3 uur per dag worden afgeweken van de Beroepskracht Kind Ratio. Gedurende de overige uren moet de BKR wel voldoende zijn.

Uitgebreide informatie hierover is eerder weergegeven in dit pedagogisch beleid, bij de beschrijving van de borging van onze visie op veiligheid.

Kwaliteit en meting; een proces van overleg, evaluatie en bijstellen.

Binnen Kinderopvang Jip & Janneke werken wij voortdurend aan kwaliteitsverbetering door middel van ons kwaliteitsmanagementsysteem. Onze werkwijze, beleidsstukken, procedures, protocollen en werkinstructies zijn vastgelegd in een kwaliteitshandboek. Alle medewerkers zijn bekend met de inhoud en kunnen hiernaar, vanuit hun eigen professionele competenties en inzichten handelen. Het handelen wordt in de steeds terugkerende teamvergadering besproken en de beleidsstukken worden jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. De risico-inventarisatie, co2 controle en legionella-preventie zijn hier nog maar enkele voorbeelden van.

Huisvesting

Huisvesting is een belangrijk onderdeel van de kwaliteit.

De wet schrijft voor kwalitatief goede accommodaties aan te bieden, ingericht om te spelen en te rusten.

De ruimtes binnen en buiten moeten voldoen aan de m2-normen. De ventilatie moet goed geborgd zijn met zoveel mogelijk natuurlijke ventilatie, etc.

Alle locaties van Kinderopvang Jip & Janneke zijn opgenomen in het kinderopvangregister van de gemeente. Dit is voor ouders van belang, bijvoorbeeld omdat zij kinderopvangtoeslag bij de belastingdienst kunnen aanvragen wanneer de betreffende kinderopvanglocatie in dit register is opgenomen en de daarvoor benodigde vergunning heeft verkregen.

Bovendien is het register van belang in het kader van het toezicht dat iedere gemeente moet houden op de naleving van de kwaliteitseisen. Tevens voert de GGD onaangekondigde inspecties uit aan de hand van toetsingskaders, die periodiek worden aangepast op de laatste eisen.

Brandveiligheid

Het kinderdagverblijf voldoet aan de brandveiligheidseisen die zijn gesteld in de verordening in de kinderopvang en in de afgegeven gebruikersvergunning door de brandweer. Aanvullend op deze eisen zijn er uitgebreide instructies vastgelegd in het nood- en ontruimingsplan. Elke groep heeft een eigen ontruimingsplan, dat met de medewerkers regelmatig wordt besproken en aangepast op hun positie in het pand ten opzichte van de vluchtwegen. Tevens worden alle blusmiddelen jaarlijks gecontroleerd door een erkend en gecertificeerd brandbeveiligingsbedrijf. Omdat we het belangrijk vinden dat de pedagogisch medewerkers in geval van een noodsituatie goed handelen en om te bekijken of het ontruimingsplan zoals omschreven voldoet, wordt er minimaal 1 keer per jaar een verassings-oefening gehouden. Door daarnaast het ontruimingsplan maandelijks te oefenen verminder je zowel bij kinderen als bij pedagogisch medewerkers de kans op paniek en kunnen eventuele hiaten worden opgespoord.

BHV

Kinderopvang Jip & Janneke voldoet aan de wettelijke verplichtingen omtrent Bedrijfshulpverlening (BHV). Medewerkers met deze kennis worden in staat geacht in het geval van nood of calamiteiten eerste hulp te verlenen en de juiste instanties te alarmeren en naar de plek des onheils te begeleiden.

Op deze wijze proberen wij de veiligheid van de kinderen, de medewerkers en ouder(s)/verzorger(s) zo optimaal mogelijk te maken.

Kinderopvang Jip & Janneke vindt het belangrijk dat alle medewerkers zich bewust zijn van de meeste zaken omtrent veiligheid en weten hoe te handelen in geval van ziektes of een ongeval. Tevens zal er in de teamvergaderingen regelmatig aandacht worden besteed aan preventie, EHBO en BHV, bij het agendapunt "veiligheid". Ook is in de roosters duidelijk zichtbaar wie er per dag aanwezig is en een BHV/EHBO-diploma heeft en hoofdverantwoordelijk is bij een eventuele calamiteit en/of ontruiming.

Visie op veiligheid en het ontdekken van de wereld!

Kinderopvang Jip & Janneke hecht zoals eerder beschreven grote waarde aan de veiligheid van de kinderen en de medewerkers.

Daarnaast willen we kinderen optimale ontwikkelingskansen bieden waarbij uitdaging in de directe omgeving van kinderen een voorwaarde is.

Met ontdekken en uitproberen ontwikkelen kinderen zich. Het bieden van uitdaging enerzijds en het creëren van veiligheid anderzijds kunnen met elkaar in conflict komen. Het is dan ook belangrijk om een juist evenwicht te vinden tussen deze ontwikkelingskansen en de veiligheid.

Onder deskundige begeleiding hopen wij ervoor te zorgen, dat risico's beperkt blijven en aanvaardbaar zijn en de veiligheid daardoor zoveel mogelijk gewaarborgd wordt en blijft.

Voortdurend toezicht van/door de pedagogisch medewerkers

Om de veiligheid zoveel mogelijk te kunnen bewaken en te kunnen waarborgen is er naast de eerder genoemde controle op veilige panden, groepsruimtes, slaapkamers en binnen- en buitenspeelruimtes ook een continue alertheid en toezicht nodig vanuit de pedagogisch medewerkers zelf.

Dit betreft bijvoorbeeld de volgende situaties:

- buiten spelen; de tuin is veilig ingericht, maar er fietsen kinderen, er zijn seizoensgebonden planten (bijvoorbeeld paddenstoelen), etc.
- drink- en eetmomenten; kinderen zitten aan elkaars bord, bestek en beker, er wordt geknoeid, kind verslikt zich, etc.
- onvoorziene situaties; men speelt in de tuin en het gaat onweten en/of regenen, het licht en/of de verwarming valt uit, er valt een kind en er moet eerste hulp geboden worden, het is zonnig en er is kans op zonverbranding
- in de verschoonruimtes zijn de kinderen soms gelijktijdig aanwezig
- schoonmaken waar kinderen bij zijn; de schoonmaakmiddelen moeten veilig worden gesteld; slechts één van de medewerkers boent de tafels/banken en veegt de vloer, terwijl de ander de kinderen in de gaten houdt
- zorgen voor een goede ventilatie voor een goed klimaat beheersing, naast de aanpassingen aan het gebouw en de verschillende groepsruimtes
- bij melding van besmettelijke ziektes moet direct actie ondernomen worden
- inrichting en onderhoud groepsruimte; de ruimte kan veilig zijn ingedeeld, toch moet er op gelet worden dat er niet teveel speelgoed op de grond ligt, er geen obstakels zijn, er niets geknoeid is (bijvoorbeeld spuug of kwijlresten op de grond) waardoor de vloer glad wordt, etc.
- tijdens uitstapjes met de kinderen moeten er altijd voldoende pedagogisch medewerkers mee en moeten de kinderen continu in de gaten gehouden worden. Tevens moet vooraf worden gemeld aan een leidinggevende waar men naartoe gaat en hoe lang men denkt weg te blijven.
- Een kind met een allergie moet tijdens het eten apart worden gezet, om te voorkomen dat het kind voedsel van andere kinderen kan bemachtigen en opeten.
- Wanneer één van de kinderen een ernstige allergie heeft, wordt het product door de gehele groep niet gegeten (bijvoorbeeld pindakaas in een groep met een kind met een notenallergie).

Wij zijn ons ervan bewust dat deze lijst bijna oneindig zou moeten zijn.

Samen met onze strenge veiligheids- en kwaliteitseisen hopen wij echter door een voortdurende controle en alertheid onveilige situaties zoveel mogelijk te voorkomen of uit te sluiten.

Leer de kinderen omgaan met de kleine risico's

Het is onze taak om de grote risico's te elimineren en de kinderen om te leren gaan met de kleine risico's die spelen met zich mee brengen.

Zijn de kinderen bijvoorbeeld buiten aan het fietsen, leer ze dan om niet midden op het pad te gaan staan, of langzaam te fietsen als er iemand vlakbij staat.

Leer ze ook om "tikkertje" te spelen zonder heel wild rond te rennen.
Leer ze de gevaren, maar ook binnen de grenzen hiermee om te gaan.

Voedingsbeleid

Doel

Een gezonde voeding is van groot belang voor de gezondheid van het kind en de opvoedkundige (pedagogische) waarde hiervan.

Algemeen

Kinderopvang Jip & Janneke kiest bewust voor voldoende variatie en regelmaat. De richtlijnen van het voedingscentrum worden als leidraad voor het voedingsbeleid gebruikt. Er wordt minimaal gebruik gemaakt van toegevoegde suikers, tevens wordt er aandacht besteed aan het gebruik van goede vetten en wordt er minimaal gebruik gemaakt van kleurstoffen.

Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met bijzondere voeding in geval van dieet, allergie, geloofsovertuiging etc. In de meeste gevallen kunnen wij voorzien in de behoefte aan bijzondere voeding, dit in overleg met de pedagogisch medewerker van de betreffende groep.

In principe volgen wij zoveel als mogelijk ook de landelijke adviezen, zoals bijvoorbeeld het niet geven van liga onder het eerste levensjaar.

De pedagogisch medewerkers eten regelmatig met de kinderen mee vanuit een voorbeeldfunctie en vanuit pedagogisch oogpunt.

Apetito

Bij kinderopvang Jip & Janneke kan dagelijks gebruik worden gemaakt van het nuttigen van een warme maaltijd.

Deze maaltijd hoeft in de ochtend pas te worden aangevraagd bij de medewerker die de overdracht doet en wordt pas achteraf per factuur betaald.

De kinderen eten onder begeleiding een maaltijd, die is bereid door Apetito en door de medewerkers volgens vaste normen wordt opgewarmd in een speciale oven.

De kinderen die mee-eten verblijven daarvoor van half zes tot zes uur in de middag in principe in een apart lokaal.

Baby's

Baby's hebben een eigen, vast voedingsschema. Wij streven ernaar de voeding en voedingsgewoontes van thuis zoveel mogelijk en indien haalbaar door te laten lopen bij

Kinderopvang Jip & Janneke. Dit houdt in dat op de groep de voedingstijden en gewoontes van het kind, in overleg met de ouder(s)/verzorger(s), gevolgd zullen worden.

Flesvoeding

De gangbare babyvoeding is bij ons op voorraad aanwezig en wordt door ons verwerkt. Als een baby speciale voeding nodig heeft (bv Friso comfort, Hypo allergen), inventariseren wij of meerdere baby's gebruik hiervan maken. Als dit het geval is, dan zullen wij voor deze voeding zorg dragen. In alle andere gevallen moeten ouders zelf de gewenste voeding meebrengen omdat het niet haalbaar is om voor een enkel kind deze voeding aan te schaffen.

Borstvoeding

Het is mogelijk om afgekolfde moedermelk mee te geven. Deze zal in de koeling bewaard worden. Het is ook mogelijk dat moeder zelf langskomt om het kind te voeden. Hiervoor kunnen we een rustige ruimte creëren. In overleg met de ouders zal op het moment dat het kind eraan toe is de voeding van het kind uitgebreid worden met vers fruit, een boterham en/of een meegebracht potje groente. In verband met de hygiëne en de kans op bederf krijgen de kinderen bij Kinderopvang Jip & Janneke alleen voeding uit potjes, die door de ouders nog ongeopend en met een te checken datum worden aangeboden.

Wij eten bruine boterhammen die belegd worden met hartig beleg; smeerworst, smeerkaas. Als zoet beleg eten we appelstroop. Als tussendoortjes eten wij crackers of kaakjes. Wij drinken melk, siroop aangelengd met water en water. Wij eten fruit van alle seizoenen. Bij bijzondere gelegenheden eten we feestelijke baby- en/of peuterkoekjes.

Peuters

Als kinderen overgaan naar een peutergroep dan volgen wij een vaste dagindeling. Wij hanteren vaste eet- en drinkmomenten (zie hiervoor de dagindeling).

Tijdens de broodmaaltijd eten wij bruin brood. De eerste boterham zal hartig belegd worden, de volgende boterham(men) mag ook gekozen worden voor zoet beleg. Het hartig beleg bestaat o.a. uit kipfilet, gekookte worst, cervelaatworst, smeerworst, smeerkaas, kaas en het zoete beleg bestaat o.a. uit jam, appelstroop, (gekleurde) hagelslag, chocoladepasta. Wij hebben ervoor gekozen om geen pindakaas aan te bieden omdat meerdere kinderen hier een allergische reactie op vertonen. Met het geven van vleeswaren wordt rekening gehouden met de gewoontes en geloofsovertuiging van het kind. Op andere momenten eten wij o.a. vers fruit, crackers, ontbijtkoek, kaakjes. De kinderen drinken afwisselend melk, siroop met water, water. De pedagogisch medewerkers houden bij wat en hoeveel een kind eet, zodat dit aan het einde van de dag aan de ouders overgedragen kan worden.

Wij gaan er vanuit dat het kind op deze leeftijd de avondmaaltijd thuis mee-eet. Dit is vooral uit sociaal oogpunt van belang. Wij gaan daarbij uit van de waarde van het “gezamenlijk genieten” van de avondmaaltijd in de gezinssituatie.

Apetito

Mocht de ouder de keuze maken om de warme maaltijd in de late middag door ons te laten verzorgen voor het kind, dan kan men dat in de vroege ochtend doorgeven en zal voor het kind een maaltijd van Apetito worden bereid. De ouder betaald daarvoor een bedrag per maaltijd.

Buitenschoolse opvang

Tijdens de normale schooldagen en de beperkte dagelijkse uren op de BSO zijn er 2 eet- en drinkmomenten volgens de dagindeling. We eten elke dag vers fruit en daarnaast een variatie van o.a. crackers, ontbijtkoek, kaakjes of sporadisch andere (hartige of zoete) koekjes, rolletjes worst of komkommer, tomaatjes, worteltjes.

Tijdens de schoolvakanties zijn er vier eet- en drinkmomenten, te weten rond 10.00 uur, 12.30 uur, 15.45 uur en om 17.15 uur.

De kinderen drinken afwisselend siroop, melk, appelsap, yoghurt drank, vruchtensappen of water.

Tijdens de schoolweken eten de kinderen standaard alleen op woensdag- en vrijdagmiddag bij de BSO. Tijdens vrije schooldagen, zoals tijdens studiedagen en schoolvakanties krijgen de kinderen een lunch bij Kinderopvang Jip & Janneke.

Wij eten bruin brood, de eerste boterham wordt belegd met iets hartigs zoals kaas en verschillende soorten vleesbeleg.

Met het geven van vleeswaren wordt rekening gehouden met eetgewoontes, allergieën en geloofsovertuiging.

Daarna mogen de kinderen ook voor iets zoets kiezen, dit kan zijn stroop, jam, (vruchten) hagelslag of chocoladepasta. Wij drinken bij voorkeur melk bij de broodmaaltijd.

Koken kan een onderdeel van een vakantieactiviteit zijn. Er zal dan echter ook aandacht zijn voor gezonde voeding. Zo kan er soep worden gemaakt of pizza's of pannenkoeken, maar dan in plaats van boterhammen en de rest van de dag wordt er dan ook niet meer gesnoept.

Feesten

Wanneer er een feest gevierd wordt, bv Sinterklaas, Kerstmis en Pasen, wordt vaak gekozen voor eten en lekkernijen die bij het betreffende feest horen. Ons voedingsbeleid zal dan minder strikt gevolgd worden.

Traktaties

Wij geven de voorkeur aan een gezonde traktatie. Daarom verzoeken wij ouders om geen snoepgoed en/of chips te trakteren bij het kinderdagverblijf. Als dit wel gebeurt geven wij de traktatie via de mandjes/vakjes van de getrakteerde kinderen mee naar huis.

Voor ideeën omtrent een gezonde traktatie kunnen ouders terecht bij de groepsleiding.

Enkele ideeën zijn: popcorn, kleurstofvrije ijsjes, fruit of hartige traktaties.

Uiteraard mag er wel op beschuit met muisjes getrakteerd worden bij de geboorte van een broertje of zusje.

Nadere instructies voor medewerkers.

Het voedingsbeleid dat richtlijnen biedt aan de medewerkers is uitgebreider dan het hier weergegeven document en bevat vooral praktische en feitelijke informatie. Mocht een ouder daar behoefte aan hebben, dan kan het desgewenst worden ingezien.

Het ouderbeleid, het oudercontact, informeren tijdens de contactmomenten

Doel

Verduidelijking van verwachtingen en taken tussen ouders van geplaatste kinderen en de medewerkers van de kinderopvangorganisatie.

Informatie

Het is belangrijk dat de ouders zich thuis, welkom en geaccepteerd voelen.

Dat bereiken we door een open houding naar ouders toe.

De ouders worden geïnformeerd over:

- Hoe het gaat met hun kind tijdens de opvang. De dagelijkse overdracht is hiervoor het belangrijkste contactmoment en wordt aangevuld met het gesprek met de mentor van het kind naar aanleiding van het jaarlijkse observatieverslag. Natuurlijk kan er bij eventuele vragen ook tussentijds reden zijn voor een gesprek met een van de medewerkers of een leidinggevende.
- Het algemeen beleid; ouders moeten naast de uitleg tijdens de kennismaking en het contact met de pedagogisch medewerkers betreffende beleidszaken te alle tijden inzage kunnen krijgen in het handboek.

In het handboek staat de volgende informatie uitgebreid beschreven:

- het bieden van verantwoorde kinderopvang;
- het pedagogisch beleid;
- de pedagogische handswijze
- voedingsaangelegenheden van algemene aard;
- het algemene beleid op het gebied van opvoeding ofwel de visie, veiligheid, gezondheid;
- het beleid met betrekking tot spel- en ontwikkelingsactiviteiten ten behoeve van de kinderen;
- de vaststelling of wijziging van een regeling inzake de behandeling van klachten/onvolkomenheden en het aanwijzen van personen die belast worden met de behandeling van klachten/onvolkomenheden;
- Papieren en digitale communicatiemiddelen:
 - Ouders kunnen per mail informatie ontvangen over algemene administratieve zaken, activiteiten, etc
 - De website bevat ook voor ouders van reeds geplaatste kinderen belangrijke informatie.

- De beelden die regelmatig worden vertoond op de televisie in de hal van een aantal panden geven informatie over activiteiten of bijzondere gebeurtenissen.

Dienstverlening

Wij proberen zoveel mogelijk in te spelen op de vraag en behoeften van de ouders.

We denken daarbij aan:

- De medewerker van de afdeling planning en plaatsing denkt mee in mogelijkheden van plaatsing en/of doorstroming.
- De medewerker van de financiële administratie beantwoord uw vragen over contracten en betalingen.
- De mogelijkheid om op elk tijdstip van de dag telefonisch contact op te nemen, met de pedagogisch medewerkers van de groep van het kind.
- Het aanbieden van een wenperiode is mogelijk vanaf de startdatum van het contract.
- Het opvangen van kinderen met een lichte handicap of in een bijzondere omstandigheid, voor zover dit binnen de mogelijkheden van de kinderopvang ligt. In vergelijking met het onderwijs kunnen we dit "passende kinderopvang" noemen.
- Het rekening houden met leefgewoontes van verschillende culturen, voor zover dit binnen de mogelijkheden van de kinderopvang ligt.
- Het aangeven van voorkeuren in toestemming, bijvoorbeeld voor foto's, bepaalde activiteiten, etc.

Om in te kunnen spelen op de behoefte van de ouder, inventariseren wij de wensen regelmatig tijdens direct persoonlijk contact en door het op verschillende wijze evalueren van de tevredenheid.

Tevens ontvangen ouders via de informatiemap bij het kennismakings- of intakegesprek een meldingsformulier waarop zij eventuele onvolkomenheden/verbeter-ideeën enz. kenbaar kunnen maken.

Met dit formulier kan men aandacht vragen voor zaken die niet naar tevredenheid verlopen of zijn opgelost.

In principe is de drempel voor het invullen en inleveren laag en zal de medewerker van de groep of de leidinggevende u snel een antwoord/terugkoppeling kunnen geven.

Indien mogelijk wordt de onvolkomenheid direct opgelost.

Is dit niet naar tevredenheid van de ouder gebeurd dan kan de ouder een officiële klacht indienen bij kinderopvang Jip & Janneke en/of bij een externe klachtencommissie.

Klachtenreglement kinderopvang Jip & Janneke

Meldingsformulieren voor het melden van een onvolkomenheid

Bij Kinderopvang Jip & Janneke werken we met zogenaamde *meldingsformulieren*. Deze formulieren zijn bedoeld om onvolkomenheden te melden en uiteindelijk te gebruiken als input ter verbetering.

De formulieren kunnen door eenieder worden ingevuld. Pedagogisch medewerkers kunnen er hun ideeën of verbeterpunten op aangeven, maar ook ouders/ verzorgers kunnen dit formulier invullen.

Wanneer een ouder/ verzorger met een tekortkoming of een verbeterpunt komt, kunnen pedagogisch medewerkers een *meldingsformulier* aanbieden. Als deze bij de vestigingsmanager worden ingeleverd dient deze te beoordelen of het aandachtspunt om directe actie vraagt. Zo ja dan zal zij deze actie direct uitvoeren. Als er meer overleg nodig is, dan zal zij contact opnemen met de manager bedrijfsvoering kwaliteit kinderopvang. Deze beoordeelt of de melder zal worden benaderd voor verdere uitleg en/of overleg, alvorens eventuele actie zal worden ondernomen.

In de meeste gevallen gaat het om geconstateerde tekortkomingen, waarvan de oorzaak wordt gezocht en een oplossing wordt bedacht en besproken. In sommige gevallen kan een melding zelfs tot een beleidsverandering leiden. Alle meldingsformulieren worden uiteindelijk verwerkt voor de evaluatie per locatie en opgenomen in het jaarverslag.

Het indienen van een klacht

Doel van het klachtenreglement

- In principe kan iemand die een tekortkoming/onvolkomenheid wil melden altijd terecht bij een medewerker van kinderopvang Jip & Janneke. Er kan daarvoor een meldingsformulier worden ingevuld. Daarmee wordt het een aandachtspunt ter opvolging. Wij zullen dan het verbeterpunt behandelen, zo goed mogelijk oplossen en herhaling in de toekomst proberen te voorkomen.
De melder krijgt een terugkoppeling van de genomen maatregelen.
- Mocht de melder hier niet tevreden over zijn dan kan hij of zij een officiële klacht indienen.
De klacht komt dan bij de interne klachtencommissie die kinderopvang Jip & Janneke per situatie zal samenstellen, als er niet op een andere wijze tot een oplossing naar tevredenheid kan worden gekomen.
- Mocht deze wijze van afhandeling van de klacht onvoldoende zijn voor de klager, dan staat de mogelijkheid open om volgens de regels uit het klachtenreglement een officiële klacht te deponeren bij een onafhankelijke klachtencommissie; de geschillencommissie voor de kinderopvang.
- De melder heeft te allen tijde de mogelijkheid om zijn of haar klacht bij de oudercommissie neer te leggen. Zij hebben hun eigen reglement en kunnen een externe commissie inschakelen; de geschillencommissie voor de oudercommissie.

Het doel van het klachtenreglement is het bieden van een zo objectief mogelijke beoordeling van de behoorlijkheid van gedragingen van de organisatie waarover een klacht is ontvangen, met als doel het naar aller tevredenheid oplossen van klachten van individuele deelnemers en groepen deelnemers.

Daarnaast biedt een klachtenreglement het opsporen van mogelijkheden ter verbetering van de kwaliteit van de organisatie, zodanig dat vergelijkbare klachten in de toekomst niet meer zullen voorkomen.

Reglement Geschillencommissie kinderopvang

Wij zijn aangesloten bij de landelijke Geschillencommissie Kinderopvang.

De commissie is te bereiken via www.degeschillencommissie.nl Kinderopvang Jip & Janneke B.V. maakt gebruik van het reglement geschillencommissie kinderopvang en heeft het model intern klachtreglement daarop aangepast.

In aanvulling / afwijking op het *model intern klachtreglement*, gelden tevens de hierna volgende bepalingen en gezamenlijk vormen zij een onlosmakelijk deel van het klachtenreglement:

Indiening van de klacht

Een mondelinge uiting van ontevredenheid wordt, opdat de relatie tussen ouder en pedagogisch medewerker niet wordt verstoord, zo goed mogelijk in een sfeer van overleg besproken. Dit kan indien gewenst in aanwezigheid van een leidinggevende of directiefunctionaris.

Een klacht omvat bij voorkeur:

- Naam, adres en telefoonnummer van de klager;
- Een zo concreet mogelijke beschrijving van de gebeurtenis waarover wordt geklaagd;
- de reden waarom het als klacht ervaren wordt;
- het doel (wat wil de klager met het indienen van de klacht bereiken);
- wat al is ondernomen om tot een oplossing te komen.

Een klager kan bij het indienen van de klacht verzoeken zijn of haar naam niet bekend te maken bij de overige medewerkers van de organisatie. Geheimhouding kan gewaarborgd worden, maar dat kan de behandeling van de klacht onmogelijk maken of bemoeilijken. De commissie beslist of zij de klacht in behandeling neemt en deelt dit de klager mede.

Een anonieme klacht wordt niet in behandeling genomen, het anoniem invullen van een meldingsformulier kan wel, mits de melding met voldoende informatie wordt weergegeven.

Inzagerecht

Zowel de klager, als de betrokken medewerker, als de instelling, worden in de gelegenheid gesteld alle op de klacht betrekking hebbende stukken in te zien. Indien partijen bepaalde stukken indienen onder de conditie dat de andere partij hierin geen inzage mag hebben, beslist de commissie of ze in behandeling genomen worden en of ze meewegen bij de uiteindelijke oordeelsvorming.

Periodieke rapportage

Bij elke klacht wordt door de organisatie indien mogelijk het verslag volledig ingevuld. Na afhandeling archiveert de manager bedrijfsvoering kwaliteit kinderopvang dit formulier. De informatie hierop dient als input voor kwaliteitsverbetering van de kinderopvangorganisatie.

De houder draagt er tevens zorg voor dat over elk kalenderjaar een openbaar verslag wordt opgesteld, waarin een minimaal aantal zaken wordt aangegeven; zoals de verwerking van de meldingsformulieren, de klachten die intern zijn binnen gekomen, de klachten die bij de oudercommissie zijn binnen gekomen en behandeld en de klachten die eventueel via de externe klachtencommissie zijn binnen gekomen. Dit openbaar verslag dient ter inzage beschikbaar te zijn op de locaties en naar de GGD te worden verzonden; steeds vóór 1 juni van het volgende kalenderjaar

Slotbepalingen

Het reglement is in werking getreden op 1 januari 2018 en wordt tot op heden gehanteerd en gerespecteerd en kan desgewenst worden ingezien op de locaties.

Oudercommissie

Kinderopvang Jip & Janneke heeft een bij wet verplichte oudercommissie, zij werken aan de hand van het reglement oudercommissie en een huishoudelijk reglement

De oudercommissie kent een aantal werkgroepen, welke zich ten doel stellen:

- Het informeren van de ouders over de oudercommissie.
- Het mede -organiseren van activiteiten
- Het toezicht en advies op het pedagogisch beleid
- Veiligheid
- Het inventariseren van ontwikkelingen en ideeën van ouders.

In het reglement oudercommissie staan de doelstellingen van de oudercommissie, de adviserende rol van de oudercommissie en haar taken, evenals de zaken waarover de directie de oudercommissie dient in te lichten.

De reglementen zijn op verzoek ter inzage aanwezig op de locaties en tevens in te zien via de website.

Er vindt minimaal 4 x per jaar overleg plaats tussen de deelnemers van de oudercommissie en het management van kinderopvang Jip & Janneke.

De oudercommissie heeft per locatie een map verzorgd waarin de nodige informatie wordt vastgelegd en daardoor inzichtelijk is voor de ouders, die interesse hebben in deze informatie.

Klanttevredenheid

De klanttevredenheid wordt op verschillende manieren getoetst:

1. Tijdens het dagelijks contact met de medewerkers
2. Door het aanbieden en invullen van exit-formulieren bij het doorstromen naar een andere groep op het verlaten van de opvang
3. Tijdens het periodieke klanttevredenheidsonderzoek

Input gegeven door ouders wordt voortdurend ontvangen bestudeerd en waar mogelijk wordt een terugkoppeling gegeven en worden eventuele aanpassingen doorgevoerd en acties uitgezet.

Wij hopen met dit uitgebreide pedagogisch beleidsstuk inzage te hebben gegeven in de belangrijkste items uit het documentenbestand dat is ontwikkeld voor het bieden van verantwoorde kinderopvang en een kwalitatief hoogstaande pedagogische omgang. Mochten er toch nog vragen zijn dan geven wij graag een toelichting.

Bezoek en contactgegevens:

locatie; Albrandswaardsedijk 74, 3172 AA Poortugaal, tel. 010-5066900

locatie; de Beurs 39, 3162 WB Rhoon, tel. 010-5066910